

Det här verket har digitaliserats vid Göteborgs universitetsbibliotek.
Alla tryckta texter är OCR-tolkade till maskinläsbar text. Det betyder att du kan söka och kopiera texten från dokumentet. Vissa äldre dokument med dåligt tryck kan vara svåra att OCR-tolka korrekt vilket medför att den OCR-tolkade texten kan innehålla fel och därför bör man visuellt jämföra med verkets bilder för att avgöra vad som är riktigt.

This work has been digitized at Gothenburg University Library.
All printed texts have been OCR-processed and converted to machine readable text. This means that you can search and copy text from the document. Some early printed books are hard to OCR-process correctly and the text may contain errors, so one should always visually compare it with the images to determine what is correct.

IDDAGEN

ILLUSTRERAD TIDNING
GRUNDLAGD AF
FÖR KVINNAN OCH HEMMET
FRITHIOF HELLBERG

SÖNDAGEN DEN 21 JULI 1912.

HUFVUDREDAKTÖR OCH ANSV. UTGIFVARE:
JOHAN NORDLING.BITR. REDAKTÖR: ERNST HÖGMAN.
RED.-SEKRETERARE: ELIN WAGNER.

Marathonseger

SVERIGE VANN TVVÄRR INGEN SEGER I MARATHON-löpningen; vår bästa man, S. Jacobsson, kom in som den sjätte i ordningen, men hans goda kondition ger i alla fall vid handen att han tillhör de yppersta springarnes grupp. Det blef Afrika förunnadt att vinna de Olympiska spelens märkligaste seger, och mr Mc Arthur är nu idrottsvärldens störste man tills vidare. Också lyste hans brunfärgade ansikte af den oförställdaste glädje, då han lyftes af starka armar och bars rundt arenan, ett föremål för jubel — och afund, ty alldeles höjda öfver allt mänskligt småsinne torde inte ens de bästa sportmän vara. På

afslutningsfesten i Stadion hissades mr Arthur upprepade gånger, och när han inte hissades — supén fick han troligtvis alldeles afstå under trycket af den efterhängsna entusiasmen — måste han lämna sin autograf åt gud och hela världen, och han gjorde det älskvärdt och samvetsgrant, så länge vi kunde uppfånga en skymt af honom i ljuset från fyrverkerieldarne. Vår bild här ofvan framställer just det afgörande historiska ögonblick, när Marathonsegraren bryter målnöret efter att ha tillryggalagt den 40,200 meter långa banan på en tid af 2 timmar 36 minuter 54,8 sekunder.

Reaktion 5-

I SKUGGAN

DET LÄTER NÄSTAN SOM IRONI att nämna ordet skugga i för-
ening med Stadion. Journalis-
terna veta bäst hvad det vill
säga att solstekas uppe på

pressläktaren i dessa dagar. Med ett mod och en uthållighet, som inte ge arenans kämpar efter, arbeta de midt i solbranden; där sitta de i halfsmält tillstånd och fylla blad efter blad med referat i telegrammens eller i korrespondensens form, med ögon och öron på spänn för att uppfatta arenans tätt växlande händelser, och ändå finnande tid att ackompanjera jubelropen, att skratta, prata, stampa, blåsa i trumpeter, svänga hattarna — med ett ord att vara i stämning, eller, för att tala sportmässigt, i god form.

Naturligtvis utveckla de utländska journalisterna den största dramatiska lifaktigheten, medan våra svenskar, med den vanliga omsorgen om sin värdighet och sin rädsla för att visa entusiasm, äro mera sparsamma i sina glädjeyttringar.

Men tro inte vår allvarliga, litet blaserade min, kära främlingar, ty innerst inne äro vi bräddade af glädje och stolthet, vare sig vi heta journalister, fondmäklare, bankdirektörer eller hvad som helst — fyllda af glädje, säger jag, öfver denna olympiska månad, som gifvit vår nationella känsla en lyftning högt öfver den vanliga mållinjen.

Vi ha sett män, hårdnade i lifvets obarmhärtiga strid, stå med en fuktig glans i ögonen, då svenska flaggan flög i topp på alla tre prismasterna vid svenskarnes seger i femkamp, vi ha sett välkonserverade fruar totalt glömma sina lifsintressen, kläderna, den moderna stadsvåningen och lyxvillan i skärgården, för gymnasternas ståtliga uppvisningar, och det bästa af allt: vi ha sett ungdomen bete sig som ungdom inför de olympiska lekarnes eldande skådespel. Men för att nu återgå till själfva täflingarne, så står minnet af femkampen, där löjtnanterna Lilliehöök, Åsbrink och de Laval hemförde den slutliga segern som ett af den föregående veckans mera intressanta moment.

Slag i slag ha så följt de stora händelserna på arenan: boyscout-uppvisningen, hvari de små pigga scouterna från det stora lägret ute på Djurgården fingo demonstrera sin fysiska lukt, sitt gryende mod och sin varma plikt-känsla. Vidare den stora sångarfesten med två imponerande konserter i Sångarhallen, där körens 4,400 röster frambragte oanade tonala effekter i bl. a. Lindblads "Stridsbön" och Wennerbergs "Hör oss, Svea", samt en konsert i Stadion, hvilken blef höjdpunkten af spelens estetiska sida. Vårt härliga Stadion äger nämligen ej blott belingelsen att vara ett idrottslifvets fulländade podium, det är tillika en konsertlokal, efter hvars make man torde få leta. Sångarfestens jättekör med sin

förträffliga stämbe-sättning och sin ypperliga samsjungning åstadkom i Stadion en klangverkan af sällsynt skönhet och prakt. När "Hör oss, Svea" och "Du gamla, du fria" där stego mellan murarna mot den blekblåa kvällshimmelen, var det ej längre enbart sång, som trängde in i åhörarmassornas själar — det var Sverige med dess lif, natur, hopp och tro, som tog tonernas form och gjorde ögonblicket heligt.

Nu, tycker man, borde väl stämningen ha nått sin kulmen, intressets strängar spänts ända till brist-

Konungens af Italien vandringspris till det segrande laget i prishoppning vid Olympiska spelens hästtäflingar.

Svenska Rytteriets vandringspris till den nation, hvars representanter sammanlagdt uppnått bästa resultat i samtliga hästtäflingar.

Tyske kejsarens vandringspris till det segrande laget i fälttäflan vid Olympiska spelens hästtäflingar.

AF STADION.

ning. Men nej — långt därifrån! Söndagen den 14 juli, Marathondagen, uppgick, badad i samma solglöd, som fannat lördagen i sin heta purpur. Vi tänkte på London och Paris, där vi gingo i trafikens ursinniga malström, nästan bedöfvade af bilernas trumpetsignaler, spårvagnarnas ringning och sorlet från hundratusen människor, som först fyllde Stadion till sista plats, ej aktande för rof att äfven besätta tornens krön, och sedan bildade ofantliga kedjor i terrängerna rundt det stora idrottspalatset.

Spänningen var oerhörd redan långt före stunden, då de cirka 70 marathonlöparne skulle starta. Intresset för arenans öfriga täflingar kunde ej hållas så högt som vanligt, man diskuterade ifrigt Sveriges chanser i löpningen och oroande rykten att Jacobsson, svenskarnes bästa man, möjligen skulle utebli, voro ej ägnade att lugna sinnen.

Nu börja marathonmännen flocka sig vid startlinjen nedanför kungliga läktaren, de ställa upp sig, hela Stadion surrar och skälver af spänning och lifvet utanför murarna är ej mindre febrilt, där man spändt lyssnar efter startskottet... En knall skakar luften, gruppen rusar öfver linjen, följd af 25,000 människors uppmuntrande afskedsrop, gör de 350 meterna inne på banan och

försvinner därefter genom södra porthalvet för att, utkommen på Valhallavägen, mötas af oöfverskådliga människomassors sympatiska känslor i form af näsduksviftningar, hurrarop och svängande hattar.

Olympiska spelens största, mest kraftprövande och mest ärorika täflan har börjat, och i dessa solglödande middagstimmar gå tankar från jordens alla världsdelar upp till Sveriges hufvudstad, till landsmännen, som kämpa för sina respektive länders idrottliga ära. Alla veta att de göra sitt yttersta och alla hoppas på seger för sin nation.

Till sist kommer det stora ögonblicket: den förste marathonlöparen närmar sig, det är ingen svensk, det veta vi redan och det är ju nedslående, men kan ej hjälpas. Mannen, som eröfrar segerkransen, är född under Afrikas heta sol, och när han springer in på arenan, får känslan af vårt nationella nederlag vika inför segraren, som fullbordat den stora bragden. Spontan ryckas vi med jublet, och det är ur fullaste hjärta som den internationella publiken hyllar Marathonhjälten McArthur från Sydafrika. Vid målet slungar han sig ned på gräsmattan, hans krafter äro uttömda, men få minuter senare har han kvicknat till och bäres i gullstol, omsusad af det oerhördaste jubel. Som tvåa kommer hans landsman Gilsham och som trea amerikanaren Strobino. Sverige uppenbarar sig som numro sex, det är S. Jacobsson, och nu får han sin del af hyllningen. Han var i alla fall den förste bland européerna.

Afslutningsfesten på aftonen blef en värdig final till denna oförgätliga marathondag, med supé för 4,000 idrottsmän, dukad nere på arenan, en vaccher illumination, tal af kronprinsen, sång och och slutligen ett praktfullt fyrverkeri, afbrändt från Stadions torn och synligt öfver hela Stockholm, ja, ännu längre. Den enastående fest har vår utmärkte tecknare Gunnar Widholm för våra läsares räkning förevigat i en ståtlig bild längre fram i detta nummer.

HARALD VIKING.

Grefve Brunetta d'Usseaux' pris till segrande "åtta" vid Olymp. spelens roddtäflingar.

Olympisk

HEM AR DU OCH HVEM AR jag i dessa underliga dagar, som bestrålas af en tropiskt glödande sol och hvilka från början till slut äro olika allt hvad vi hittills erfärit och känt. Den ena sensationen aflöser den andra. Och det mest sensationella af allt är, att vi hvarken känna igen hvarandra eller oss själfva. Vi, nordbor, som ha namn om oss att vara kyliga och konventionellt bundna, ha plötsligen förbytts och förvandlats till oigenkännlighet. Vi ha inte endast fått nya ansikten och nya åtbörder, utan det är som om en helt och hållet ny människa inom oss vaknat till lif, om hvars lifsmöjligheter vi inte haft minsta aning. Vi ha blifvit temperamentfulla, och vi ha blifvit det i samma ögonblick, som vi bänkat oss omkring Stadions arena, bevitnande, huru olympiska segrar kunna vinnas här på vår svenska jord. Denna brokiga människoskara, som från morgon till midnatt likt en böljande ström väller fram öfver våra gator och torg, tränges kring restaurangernas bord eller samlar sig på de olika täflingsplatserna, har inte mycket gemensamt med våra vanliga festförsamlingar. Och ändå är minsta delen här utlänningar. Denna liflighet, detta humör och denna färgrikedom bestå vi oss med själfva, medan främlingarne — säkerligen med en känsla af hemtrefnad — säga till hvarandra: "Sådana äro då svenskarna, när de en gång finat upp — och svenskorna."

Ja, med svenskorna — speciellt då stockholmarna — har väl det allra förunderligaste, det allra mest glädjande fenomenet skett. Och det är ett rent olympiskt stortadt nöje att ge akt på den skiftande, ja, hvarför inte tillstå det, den ljusande nya typ, som framtröllats ur dessa dagars händelsebrygd.

Hvem skulle väl kunna tänka sig tusentals väluppfosttrade svenska kvinnor med kropp och själ deltaga i ovationer, hvilkas like vi hittills endast känna genom beskrifningar från exotiska festföreställningar? — Inte när det gäller dåd och handling i alla fall, om också känslan ofta varit med. Visserligen har ju denna kunnat drivas nära kokpunkten inför så oemotståndliga företeelser som en Odman, en Forsell och kanske ännu flere. Men aldrig har den brutit alla konventionella skrankor och så spontant tagit sig uttryck som nu.

Nu gråta eller skratta vi allt efter som hjärtesträngarna äro stämda, stampa, klappa händerna, vifta med näsdukar och schalar och utbringa lefverop, när någon hemför segern. Är denna en svensk, och går vår flagga i topp, är kvinnojublet som storm och vapengny. Detta är mänskligt och vackert. Och det är som om en lefvande stark vind härifrån skulle kunna blåsa öfver landet. Att vid utomordentliga tillfällen våga ge starka uttryck åt mäktiga känslor, det tyder äfven på att kulturen hunnit öfver osäkerhetsstillståndet, och att tanken når högre än där rädslan för kritik dväljes. Förmågan till entusiasm har vaknat och det ängsliga iakttagandet af det egna lilla jaget har fått förhinder.

Under allt detta äro våra olympiska kvinnor så omedvetet förtjusande — såsom alltid kvinnor, fria från tilljordhet. Och de äro det på så många öfverraskande sätt — tvärt emot alla gamla paragrafer.

DIN MUN.

HUR BRANN MIN LANGTAN EFTER
din mund,
så barnsligt vek, så yppigt rund!
Jag drömde den hvarje dagens stund,
jag såg den om natten i min blund.

Men aldrig djärfdes jag dock dig be
att kärleks tro och kyss mig ge.
Vi skildes. Ack, ofta jag tyckte mig se
alltjämt dina älskliga läppar le.

Så gingo åren. Och du blef död.
När stunden kom, du dem sända bjöd
till mig ett försegladt blad. Det löd:
"Jag glömde dig aldrig i lust och nöd.

Jag vet ej, om nånsin du höll mig kär,
men du var ensam mitt hjärtas begär.
Din bild, du käre, det enda är,
som än i döden jag med mig bär."

Jag dåre! Förvissnad är nu din mund,
så barnsligt vek, så yppigt rund,
som en gång jag drömde hvar dagens
stund
och såg om natten i min blund.

Jag dåre, som aldrig djärfdes dig be
att kärleks tro och kyss mig ge!
Vi skilts för evigt. Men jag skall se
dina älskliga läppar för evigt le.

BERNHARD RISBERG.

Tänk bara detta: en herre filltalar höfligt en dam, och hon vänder sig inte bort som ett förolämpadt helgon, utan svarar artigt, fastän de inte äro presenterade. Sådant kan verkligen ske i dessa dagar. Och det ser äfven nästan ut, som om en stor del glömt sig så långt, att de besvara människens ritterliga hälsning med mer vänlighet och belevvenhet än den gängse knapphandiga, ofta omärkliga hufvudböjningen kan ge uttryck för. För att nu inte tala om den lilla höjning af ögonbrynen, som ibland endast

kvinnoid.

bestås af den i sitt eget tycke högst korrekta damen på Strandvägs promenaden.

Om vi nu blott efter detta allt fortfarande kunde slippa den sortens korrekthet — nu då vi sett, huru graciös och älskvärd stockholmiskan ter sig i impulsiv otvungenhet. Och detta utan öfverdrift och utan att slå öfver...

Ja, den är verkligen glädjande denna förvandling — och uppfriskande som ett majregn. Den har gifvit ökad glans åt festdagarna och den har af den kvinnliga delen af publiken åstadkommit ett harmoniskt helt. Ty, huru i all världen skulle det ha tagit sig ut, om den vanliga svenska inbundenheten och trögheten skrudat sig i all denna prakt, dessa färger och extra modeller. Det skulle ha blifvit som vilja, men inte förstå. Nu finns det där, både humöret, smidigheten och takten. Och det är en fägnad för ögon och hjärta.

Nu kan ju äfven den ha till viss grad rätt, som tycker att den yttre människan utan skada kunde ha hejdat sig något litet i val af starka färger och andra ytterligheter i toalettväg; ty huru stora friheter modet än ger oss, så är dock den förnämligt diskreta elegansen nummer ett.

Men härvidlag är det bestämdt inte lönt att rynka på näsan. Det passar inte heller så illa ihop med den inre människans nya klimatiska förhållanden. Där spira nu glädjens blomster i lysande prakt, yppighet och en tropisk temperatur, och det ovana öfverflödet här kan berättiga till den yttre extravagansen, som dock mer sällan slår öfver till smaklösheter.

— Bah — säger någon — inte ska man väl fantisera ihop en ny kvinnotyp bara på några symptom, framkallade af en öfvergående stämning... Och inte kan det väl vara meningen att vi allesammans ska bli så här lifliga af oss och flamma upp i tid och otid. —
— Ähnej — endast i rätt tid. Men då skall också hjärtat i vårt bröst kunna flamma med högt sligande låga. Och kan det inte ändå vara något mer än en öfvergående stämning, som under dessa täflingsdagar väckt förmågan till en själföglömmelsens hänryckning, hvars make förr ej skådats ibland oss?

För mig ter det sig, som om den innersta om än stundom omedvetet drifvande kraften här vore ren fosterländskhet. Det är stoltheten öfver vårt land, den life yrvakna glädjen öfver att se det hedradt, som upplinat och söndersprängt det köldbundna höljet. Och när vi skruda oss med ett öfverdåd, som riktigt sticker i ögonen, är det för att visa alla dessa världens däckkraftiga män — liksom våra egna — att endast det bästa är godt nog för deras festspel, hållna på svensk jord.

Och när har väl vår entusiasm nått sin spets? Jo, när Sverige och svenska män stodo främst i täflingen, när vi deltog i deras lof.

Och skulle likväl allt detta nya hos oss lägga sig likt stormvägor, så snart olympiadagarnes härolder tysinat och festljusen slocknat, så veta vi dock nu att vi både mäktat och våga ge uttryck åt den hänförelse, som inte blott värmer oss själfva, utan som äfven kan fända och lysa och skapa hjältar åt vårt land.

MARIA RIECK-MÜLLER.

KOSTYMER

Det är ej likgiltigt, till hvilken affär Ni vänder eder, ty det är stor skillnad på kemisk tvätt och — kemisk tvätt.

huru smutsiga de än må vara kunna genom kemisk tvätt blifva fullt användbara. Kanske behöver Ni ej i år köpa någon ny kemisk tvätt och prässning af kostym kostar endast Kr. 5.— hos Örgryte Kemiska Tvätt- & Färgeri A.-B., Göteborg.

KLIPPAN.

Modernaste Finpappersbruk.

Specialiteter:
Finare Post-, Skrif-, Kople-
och Tryckpapper
samt Kartong.

Iduns textpapper tillverkas af Klippan.

Iduns Jubileum-Artiklar

NEDANSTÅENDE ARTIKEL SKARSKÅ-
dar emigrationsproblemet från en syn-
punkt, som hittills allt för litet beaktats.
Författaren synes ha studerat sitt ämne

ganska ingående och de slutsatser hon
drar kunna hell vissi ej fränkännas be-
tydelse. Som ett afsevärdt komplement
till den officiella emigrationsutredningen
har uppsatsen därför sin raison d'être.

LANDSBYGDENS AFFOLKNING genom landbornas emigration till Amerika eller inflyttning till vårt eget lands industristäder är en tidsföreteelse, hvilken hos alla fosterlandsvänner väcker stort och berättigadt bekymmer. Hur allvarlig saken anses vara visas bäst af det myckna arbetet och den stora kostnad man nedlagt på försöken att utforska orsakerna till det onda och finna botemedel däremot.

Det har för frågans behandling tillsatts en särskild kommission, emigrationsutredningen, hvilken i sin ordning utsändt ombud till de olika landskapen för att på ort och ställe söka taga reda på hvad det underliga är, som drifver allmogen bort från landsbygden och lockar den till främmande land eller till städernas fabriker. Resultatet af dessa emigrationsutredningens bygdeundersökningar föreligger i en del till trycket befördrade digra redogörelser. Rapporterna innehålla en mängd ytterst intressanta och värdefulla upplysningar — om allting annat än hvad saken egentligen gäller. Man redogör med minutiös noggrannhet för landskapens utvecklingshistoria, för jordmånens beskaffenhet, för skogshushållningen, för jordbruket, för hur mycket säd som sås, potatis som sättes, för den årliga skördemängden, för folkets lefnadssätt, för gårdarnes antal och storlek samt för ännu mycket mera, men rörande själfva frågan hvarför allmogen öfverger den fäderneärfda fria, trygga torvan för att söka en oviss utkomst i Amerika eller tråla i städernas grottekvarnar har man endast knapphändiga och ytterst sväfvande upplysningar att lämna. Man nämner obegenheten att fullgöra värneplikten, missnöjet med de höga skatterna, svårigheten för de unga att få egen jord, längtan efter stadens nöjen.

Hvad kan nu skälet vara till att det vunna resultatet af det myckna och dyrbara utredningsarbetet blifvit så magert och otillfredsställande? Man har ingen anledning att misstänka bristande intresse och arbetsifver, därom vittna rapporternas vidlyfthet, men man torde däremot med fog kunna påstå, att de utförda undersökningarna verkställts alltför ensidigt. Ehuru den förelagda uppgiften ju varit att sondera stämningen hos en befolkning, bestående af både män och kvinnor, har man, förvånansvärdt nog, vid bygdeundersökningarna använt sig uteslutande af manliga ombud, och dessa synas i sin ordning helt och hållet hafva förbisett nödvändigheten af att jämsides med utforskandet af landmännens önskingar och känslor också taga reda på kvinnornas. Det förefaller, som om man icke på minsta sätt räknat med

KVINNORNA OCH EMIGRATIONEN.

den dock ej alltför aflägsset liggande möjligheten, att bakom flykten från landsbygden skulle kunna ligga äfven — en kvinnofråga.

Bondens förhållanden hafva under de senaste årtiondena för hans personliga del förbättrats. Hans arbetsbördan har minskats. Lättheten att med järnvägstågen frakta jordbruks- och skogsprodukter har på samma gång den gifvit bonden ökade försäljningsmöjligheter och inkomster befriat honom från de förr så vanliga, ansträngande nattkörslorna in till staden, och landbruksmaskinerna verkställa nu en betydande del af det arbete, som bonden själf förut måst utföra.

Hvar och en som känner till förhållandena måste medgifva, att bonden i våra dagar i allmänhet för en ganska lycklig tillvaro, lyckligare än många andra yrkesutöfvare; han har en säker, om än knapp inkomst, han är sin egen herre, fri och oberoende, han arbetar, när han vill, och hvilar, när det så behagar honom. — Emellanåt under andstiderna och när skogskörslor vintertiden skola göras, kan han hafva dryga dagsverken att utföra, men vid dessa tillfällen skaffar han sig alltid som en själfklar sak, nödig arbets hjälp — att slita verkligt ondt är det aldrig fråga om. Under långa perioder af året ligger jord- och skogsbruket nere, och bonden har rikligt tillfälle att i öfverensstämmelse med den inneboende starka lusten föra ett makligt lif med ett ringa mått af dagligt arbete. Han behöfver inte heller finna sin lediga tid lång och tråkig, han har en lycklig förmåga att med godt humör slöa bort de mörka vintereftermiddagarna i halfslummer på soffan i köket, han har grannarne att resonera med, handelsbutiken att uppsnappa nyheter i, tidningen att studera.

Man kan med hänsyn till allt detta icke förstå hur en bonde skulle kunna vantrivas med sin tillvaro på landsbygden och förtäras af längtan efter det "struggle for life", som hör ihop med arbetet hinsidan Atlanten och med träländet i våra egna fabriker. Han gör det helt säkert icke heller. När man talar förtroligt med honom, får man fastmer den bestämda uppfattningen, att han är lugnt belåten med sin värld och alldeles icke önskar någon förändring.

Men frågar man, hvar finnes då det missnöje, som ju måste ligga till grund för flykten från landsbygden? — Hos kvinnorna!

Medan kvinnorna i allmänhet kunna glädja sig åt att lefva under lyckligare villkor nu än förr med hänsyn till personlig frihet, försörjningsmöjligheter och samhällsansende är för allmogekvinnornas del en tydlig försämring att påvisa.

Deras ställning i lifvet lämnade äfven tidigare mycket öfrigt att önska. Gällande äktenskapslagar gjorde dem då liksom nu till alla delar beroende af mannen, men deras egenskap af matmoder förlänade dem likväl så länge bondehemmen hade råd att hålla tjänarinnor en viss myndighet, som det stod respekt af. Hustrun deltog visserligen i arbetet, men hennes hufvudsakliga uppgift var dock att som den öfverordnade sätta tjänarinnan i verksamhet.

Men tiderna hafva förändrats. Arbetskraften har blifvit så dyr, att bondehemmen måst betydligt minska antalet tjänarinnor och i oändligt många fall, när det gällt småbondehemmen, låtit äfven den sista gå. Det har för småbonden blifvit dyrt att "hålla piga", han har afskordat henne och utan att vidare reflektera däröfver lagt hennes arbete på hustruns redan förut hårdt betungade skuldror. Småbondehustrun är i våra dagar icke blott makan och modern, som sköter alla de husliga göromålen och tar vård om barnen, hon skall därjämte vara gårdens piga, sköta ladugården, utfodra kreaturen, mjölka korna, separera mjölken, kärna smör och under bråda tider deltaga i arbetet på åker och äng — först uppe och sist i säng söndag som hvardag, utan en hvilodag så långt året är. Och den ersättning hon uppbär för allt detta arbete är endast det allra nödvändigaste för lifvets uppehälle, men icke ett erkännansamt ord till tack, icke i ringaste mån medbestämmanderätt öfver den arbetsvinst hon varit med om att frambringa.

Man kan emellanåt i någon tidning få läsa en lofsång öfver bondhustrun, se hennes trägnas lit prisas, men denna rättvisa värdesättning af kvinnans arbete är absolut främmande för bonden. För någon tid sedan skref en framstående bondefödd stadspolitiker, på tal om kvinnans ovärdighet att få politisk rösträtt, i en af landets större tidningar: "Äfven bondhustrun mottager till skänks ur sin makes starka hand allt hvad hon till lifvets uppehälle behöfver." — Bönderna formulera denna sats på ett icke så polerat men rättframmare sätt: "Mannen sliter födan i halsen på hustrun."

Om en invändning göres mot detta mycket vanliga yttrande med en hänvisning till hus-

Hudens vård.
CREME SIMON · PARIS
Enda medel som gör hyn vacker och len utan att irritera huden.

IDUNS MODELLKATALOG

Ombärlig för alla sömmerskor och för alla hem.
Sex rikhaltiga säsonghäftan årligen. Kolorerat omslag.
Prenumerationspris 1.80 för helt år — 80 öre pr häfte.

truns stora husliga arbetsböda, blir i nio fall af tio svaret ett halft skämtsamt, halft föraktligt: "Det måtte väl inte ta emot för fötterna att gå på släta golfvet."

Aldrig ser man bondkarlarne, bonden och hans söner, äfven om de själfva för tillfället sitta sysslolösa, söka lätta arbetsbödan för makan-modern genom att hjälpa henne med någon af de många tunga sysslor, som nu en gång kommit att anses för kvinnogöra, mjölka korna, ställa sig vid tvättbaljan, skura golfven eller dylikt. Nej, allt detta skall hustrun utföra, hon må vara i de sista dagarna af sin grossess, hon må vara gammal, sjuklig och utsliten.

Det har gifvetvis funnits en tid, då allmogekvinnorna ansågo allt detta som något visserligen tungt och svårt men också naturligt och ofrånkomligt, något som de måste resignera inför. Tiden går, förhållandena ändras, och bondkvinnorna i våra dagar hafva rikt tillfälle att göra jämförelser mellan sitt eget oerhörda och otacksamma slit och den ljusare tillvaro deras medsysstrar på andra håll föra, tjänarinnorna hos de välsituerade familjerna i staden, arbeterskorna i fabrikerne, industriarbetarnes hustrur. Tjänsteflickorna hafva ett lätt och proppert arbete, de få stark god föda, äro vackert klädda och hafva hög lön; fabriksarbeterskorna hafva hvardagskvällarne efter kl. 6 fria, alla sönd- och helgdagar — sextio hvarlodagar årligen — äro de lediga och hvarje fredag utkvittera de en veckolön, som för bondhustrun, hvilken knappast har en tjugufemöring, som hon kan kalla sin, synes svindlande stor, och arbetarehustrun inne i staden har, under förutsättning att mannen är skötsam, helt goda dagar. Mannen öfverlämnar det allra mesta af sin arbetsförtjänst till henne att hushålla med, han vet att på hennes duglighet beror det helt och hållet, hur långt hans penningar skola räcka, och detta ger värde och betydenhet åt hennes person.

Gifvet är att jämförelser af detta slag måste alsra bitterhet i allmogekvinnornas sinnen, göra dem missnöjda med den ogynnsamma ställning de intaga i lifvet och väcka deras längtan efter andra och förbättrade lefnadsvillkor. Hur allmänt och djupt rotadt detta missnöje är kan man lätt komma underfund med, om man vill göra sig besvär med att förtroligt tala om saken med landkvinnorna. Att märka är, att missnöjet, ehuru det otvivelaktigt hör ihop med våra dagars kvinnorörelse, icke tager sig uttryck i något samladt och målmedvetet arbete för att inom bondehemmen förbättra kvinnornas ställning. En sådan åtgärd har på grund af dess till synes absoluta lönlöshet tydligen aldrig fallit allmogekvinnorna in. De ha i stället tillgripit den lätta och närmast till hands ligande utvägen att söka sig bort från landsbygden och hän till Amerika eller in till städerna med de större lyckomöjligheterna där.

Hur tråget arbete icke många bondhustrur på att göra lifvet på landet förhålligt för männen. Hur underblåsa de icke mannens missmod, när motgång träffar honom i arbetet, när hagelskuren slår säden till jorden, när frosten bränner den spirande potatisblasten, den långvariga torkan sveder ängarne, hafreskyllarne ruttna i höstregnet, som aldrig slutar. "De som äro inne i staden ha sitt arbete under tak, de ha sin goda inkomst vare sig det regnar eller torkar — låt oss flytta dit." — Hur ofta knyter icke bondflickan vid sitt "ja" det villkoret, att friaren-bondpojken skall öfvergifva jordbruket och

resa till Amerika eller taga anställning inne i staden? Hur ihärdigt varnar icke bondhustrun sina döttrar, alltifrån det de äro små för att bli moror på landet och slita ondt som hon, och hur ifrigt verksam är hon ej att få dem in till staden för att taga tjänst där, bli gifta där? Hur mången hustru hindrar icke, af fruktan för den hårda lott som väntar henne, mannen-industriarbetaren att återvända till landet och jordbruket, dit dock hans håg så lifligt står? Hur ofta svarar icke den bondfödde arbetslöse stadsarbetaren, när man erbjuder honom en god plats ute på landsbygden: "Jag vill nog, men min hustru kan icke lida landet."

— — —
Bondens sätt att illa behandla sin kvinna är på intet sätt dikteradt af hårdhet, grymhet eller ett tyranniskt sinnelag, det har sin rot i hans på lagen stödda, nedärfda låga tanke om henne. Lagen ger kvinnan med hennes person, hennes arbetskraft, hennes egendom i mannens hand och bonden tar ut sin fulla lagliga rätt — det är allt.

Samhällsörättvisor, grundade på de starkares gynnande af sig själfva på de svagares bekostnad, skulle med den låga kurs rättvisan har i världen blifva bestående ända tills en maktutjämning ägt rum, om icke, lyckligtvis, andra faktorer spelade in och påskyndade utvecklingen till förmån för den orättvist behandlade svagare parten.

Samhälleliga orättvisor föda alltid på de håll, där de trycka, missnöje och reformkraft. De maktägande kunna i förlitande på sin större styrka neka att fästa afseende därvid, men den risken förefinnes då alltid, att missnöjet, för svagt att gå anfallsvis till väga, för starkt att dö söker sig aflopp bäst det kan och, okontrolleradt som det är, alstrar förhållanden för samhället så skadliga, att de maktägande af klokhetsskäl måste genom reformer taga kraften af det draksående missnöjet. Vår nyare historia har åtskilliga sådana samhälleliga skärmytslingar att uppvisa.

Kvinnorörelsen är en af dem.

Det finnes ingen anledning tro, att männen för rättvisans skull skola skynda att ge kvinnorna hvad denna rörelse begär, likhet inför lagen åt kvinna och man, ej heller att de skola göra det af respekt för motståndarnes styrka, men hvad man kan vänta är att de samhälleliga klokhetsskäl på öfligt sätt snart nog skola spela in och genomdrifva reformen. Det kvinnliga missnöjet, förbisedt och ringaktadt, därför att det icke stått makt bakom krafven, och lämnadt att gå sina egna vägar, börjar nämligen sätta sådana frukter, att viktiga samhällsintressen kunna anses hotade. Låt oss peka på några: kvinnornas radikaliserande, besjälade af fientliga känslor mot det samhälle, som undanhåller dem deras medborgarrätt, arbetarekvinnornas allt allmännare uppfattning af att gällande äktenskapslagar göra de fria förbindelserna fördelaktigare än de lagbundna äktenskapen, och till sist, hvad här ofvan påpekats, allmogekvinnornas växande obenägenhet att finna sig i sina ogynnsamma lefnadsförhållanden.

Den stund nalkas, då samhället för sin egen välfärds skull icke längre skall kunna förbise kvinnofrågorna, utan skall vara nödsakadt att lösa dem.

INGEBORG DAHLLOF.

Litet prat om resor i sommarhettan.

Hur man skyddar sig mot värmen och hvar man bor.

IKA UPPFRISKANDE SOM EN sjöresa är under en sådan temperatur, som rådde under 1911 års sommar öfver hela Europa, lika obehaglig är en järnvägsresa, därom torde alla vara ense.

Den som i likhet med undertecknad oafbrutet i fyra månader just denna glödande heta sommar befunnit sig på resande fot förvärfvar sig emellertid en viss rutin i själfva resandets teknik och samlar en del erfarenheter, som det kanske kunde vara nyttigt för andra, blifvande eller varande, resenärer att få del af. Några små åtgärder kunna verkligen göra icke så litet för att lindra en järnvägsresas oundvikliga obehag.

Tag på händerna strax vid resans början ett par lätta, genombrutna tygvantar, så skyddar ni er mot det damm och sot som alltid intränger i kupéerna och särskildt fastnar på de svettiga händerna! Visst kännas de betäckta händerna något varmare till att börja med, men man vänjer sig fort därvid, och det är en skön sak att under hela resan sålunda ha rena händer. En och annan afvättning af händer och ansikte under resans lopp friskar upp betydligt, men tag strax efter tvättningen vantarna på, när ni åter beger er in i kupén.

Detta sätt att skydda händerna under resan är rätt allmänt i bruk. Men ett annat lika viktigt problem: att på ett praktiskt sätt skydda hufvudet mot damm och drag har ej lösts genom de vanliga resmössorna. Låt som ersättning för dessa varma ylle- eller sidenmössor, som möjligen passa om vintern, men ej i sommarvärmen, sy er ett par mycket vida påsaktiga, hvita mössor af fint linne eller bomull! När resan börjar, tar ni af er den mer eller mindre obekväma och styfva hatten och sätter i stället på hufvudet den luftiga mjuka mössan, som ännu väcker edra mindre praktiska medresandes förvåning och stundom löje. Men de skulle bara försöka, hur skönt det käns att med en sådan mössa svept om hufvud och öron luta sig mot (det dammiga) soffhörnet! Vill man sofva, drar man ner mössan öfver ögonen. Sitter man i ett uppriskande drag, som man alltid gör mer eller mindre på en sommarresa på tåg, generar det en alls icke, då man har mössan på sig — jag har suttit 6 timmar i sträck mellan Salzburg och Wien i det oafbrutnaste, härligaste drag från mitt eget och min vis-à-vis' öppna fönster utan minsta olägenhet, därför att jag hade den välsignade mössan på mig; eljest skulle jag säkert efter en sådan dragpär's haft reumatiska känningar. Hur skönt är det ej också att slippa bli dammig och smutsig i håret! Efter resans slut syns det minsann tydligt nog på mössan (som strax sändes i hotelltvätten), hur mycket den skyddat en för.

Alla försiktighetsmått till trots, är man naturligtvis efter ankomsten till bestämmelseorten i alla fall grundligt nersdammad både utvårtes och invårtes (synnerhet i näsborrarna), och hvarje resande känner ljufligheten af den stund som väntar på hotellrummet, då han eller hon i riktiga mängder af tvål och vatten sköljer bort resdammet och åter framstår i presentabelt skick.

Vi äro alltså nu i hotellet. Men hvilket hotell bör man välja om sommaren? Kommer

LÄS!

Några äldre årgångar realiseras till betydligt nedsatte priser och erbjudas för dem, som fört ej äga desamma, en billig, omväxlande och lärorik lektyr. Mot insändande af nedannämnda belopp till *Expeditionen af Idun, Stockholm*, erhålles inom Sverige portofritt:

Idun 1896 2: —
Idun 1904 (med julnumret) 3: —
Idun 1908 (med julnumret) 4: 50
Idun 1909 (med julnumret) 5: —
Idun 1910 (med julnumret) 6: 50
Iduns julnummer 1894 0: 20
Iduns julnummer 1898 0: 20

Iduns julnummer 1901 0: 25
Iduns julnummer 1904 0: 30
Iduns julnummer 1905 0: 30
Iduns julnummer 1908 0: 50
Iduns julnummer 1909 0: 75
Iduns julnummer 1910 0: 75
Iduns julnummer 1911 1: —

LÄS!

ni till Amsterdam, så akta er för att välja något hotell inne i staden, ty de för sin skönhet med rätta beundrade kanalerna med sina frodiga almar äro i alla fall öppna kloaker, och den doft de sprida en het somardag kan vara fruktansvärd, åtminstone för svenska näsor! Tag i stället in på något hotell som ligger i närheten af järnvägsstationen och hamnen med "het lj", det stora vida vattnet, där det blåser rent och friskt. Där är t. ex det utmärkt väl skötta hotell Victoria med rum som bjuda på utsikt öfver "het lj" med dess seglare och ångbåtar. Det hotellet är ej dyrare än andra i det dyra Holland. Visserligen ligger det litet långt från en sådan sevärdhet som Rijksmuseum, men detta hjälpes med de utmärkta kommunikationerna, och andra sevärdheter t. ex. Rembrandts hus ligga ej långt från Victoria. Ni finner på det hotellet också ert Svenska Dagblad i det välförsedda läsrummet.

I det lummiga och trefliga Haag, där man lyckligen är befriad från kanaldoft, skulle jag vilja rekommendera hotell Tweeden såsom ett lämpligt sommarhotell, tyst och skuggigt beläget i Buitenhof helt nära den förtjusande lilla sjön "Vijver", befaren af svanor och änder, omsusad på sin ena sida af alléernas gröna löfkronor och kantad på den andra af en hel rad gamla historiska byggnader, bland hvilka det om vårt Riddarhus påminnande Mauritzhuis med sin härliga tafvelsamling. Detta parti af Haag (som därtill har badorten Scheveningen vid Nordsjön så nära sig, att man kommer dit med elektrisk bana på 18 minuter) är säkert en af de mest pittoreska och historiskt märkvärdiga stadsbilder i världen. Den lilla ön i midten af Vijver gör en särskildt vacker effekt med sina mjuka löfmassor.

I Hamburg kan jag rekommendera hotell Streit, liggande vid Alstern med härlig utsikt, i Berlin Hospiz am Brandenburger Thor, alldeles invid Thiergarten, eller det mera gemytliga Hospiz im Centrum, som ligger några steg från slottet och den vackra Lustgarten med konstmuseerna. I München finns ett annat kristligt hospiz, alldeles nyuppfördt, synnerligen komfortabelt och smakfullt men ändock billigt, Baseler Hof, Prannerstrasse 11, beläget i stadens centrum några steg från Maximiliansplatz med dess lilla men genom anläggningens mästerskap så stort verkande plantering, som smyckas icke blott af Liebig's och Pettenkofers marmorstatyer och en ståtlig vattenkonst men af anläggarens, en trädgårdsmästares byst, som den tacksamma staden uppsatt, samt de tätaste alléer och buskager, sakta sluttande och stigande gräsplaner och naturligtvis blommor som lysa i grönskan.

Är man endast nära en verklig och riklig grönska, kan man t. o. m. i städer som London och Paris uthärda den för alla som äro ovana vid miljonstädernas atmosfär eljes nästan mördande heftan. I centrum af London, kvarteren kring British museum, finnas flera öppna trädplanterade platser, Russell Square, Bedford Square, Wooburn place, och där äro nästan alla husen boardinghouses, pensioner för resande som här kunna bo billigt, bra, centralt och ganska svalt. Vill man njuta riktig svalka, sätter man sig på en auto-omnibus' tak och far till Hyde Park, där man i en landlig restaurang med rimliga priser (icke alls exorbitanta, som i restauranterna i Paris' Bois de Boulogne, där en portion potatis kostar 2 fr.) kan intaga sin målid under stora majestätiska träd, mellan hvilkas stammar man ser "The Serpentine" vatten lysa i soldiset.

Kommer man till Paris om sommaren, varnar jag för att taga ett billigt rum i ett stort hotell (hvilket ju annars ibland kan ha sitt behag). Jag tittade bara af nyfikenhet upp i Grand Hotel, men den atmosfär som där mötte mig högst uppe, där de billigaste rummen ligga, var kväfvande; man hade ett intryck af att allt däruppe bestod bara af järn och trä, och jag flydde bums från denna glödande korridor. Jag sökte i stället upp ett anspråkslöst hotell som jag kände från mitt första besök för några år sedan, Hotel de Paris et d'Osoberne, Rue S. Roch 4. Det har ett ypperligt läge, alldeles intill Rue de Rivoli och Louvre. Man har endast några steg till Tuilerieträdgården och Champs Elysées magnifika alléer. Men bäst af allt, det är ett verkligen gammalt hus, sannolikt från 1600-talet med bastanta murar och för nutida förhållanden ovanligt höga rum. Här lärde jag känna, hur väl man i Södern förstår att skydda sig mot värmen. Fönstren som vette mot en mörk, men ej öfvertäckt gård, fingo stå öppna om natten. Fram på förmiddagen stängdes de nästan helt och hållet, och när jag sen midt på dagen återvände för att taga min sista under dagens hetaste timmar, förvånades jag alltid öfver, hur svalt det kändes i det höga halvmörka rummet, som ännu hade icke så litet af nattluftens kyla att bjuda den af heftan försmäktande.

Ett annat anspråkslöst, men bra pariserhotell i ett gammalt hus (från Ludvig XIV:s tid) är Hotel du Luxembourg som ligger i Rue Vaugirard alldeles midt emot ingången till Luxembourgmuseet och den praktfulla Luxembourgträdgården.

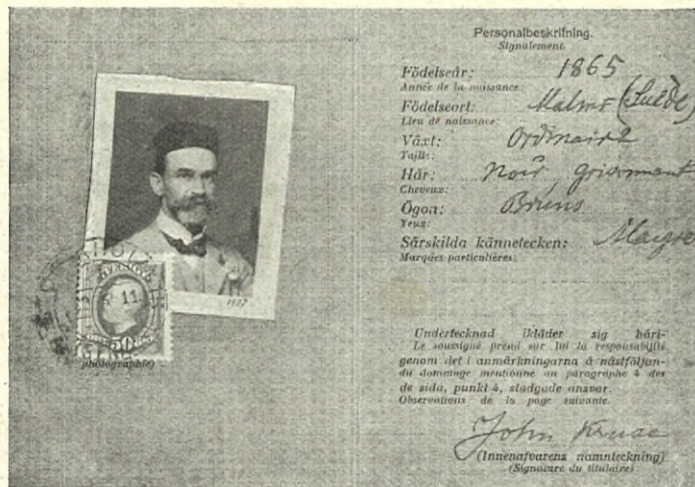
I Goethes födelsestad, det vackra och älskvärda Frankfurt am Main, stanna många resande i Rhentrakterna. Jag kan där rekommendera ett fämligen billigt och verkligt bra med förträffligt kök det nära bangården och de vackra planteringarne vid floden belägna hotel Savoy, numera kristligt hospiz och sålunda, som alla dylika, befriande den resande från obehaget med drickspengar, i det i stället 10 procent på räkningen lägges till. Kristliga hospiz finnas numera nästan i alla större städer på den protestantiska delen af kontinenten, och i London har den tyska K. F. U. M. ett nybyggdt och synnerligen väl inredt och väl skött hotell i City Road 158 med goda kommunikationer men genom sitt läge i Östra London icke så lämpligt under perioder af ovanlig hetta.

Wien är ju en lika minnesrik och intressant som om sommaren het stad. Men en stor lisa i värmen är stadens med rätta berömda dricksvatten, som kommer från källor i de Steiermarkska alperna, detta "Hochquellenwasser", som den frejdade geologen Eduard Suess' snille redan 1873 förskaffade

den gamla kejsarstaden, hvilken dessförinnan med sina usla vattenförhållanden var utsatt för svåra härjningar af tyfus. Nu har Wien det bästa vatten af kanske alla städer, och det var rätt märkvärdigt att i en tryckande temperatur af 33 à 34 graders värme få det härliga källvattnet serveradt på kaféerna, lika friskt och klart som när bergvandren själf fyller sitt glas ur forsarne. Man undrade ej på att Wienertidningarne med långa artiklar firade Suess på hans 80-årsdag i fjol sommar och firade honom som stadens välgörare.

Men hvar skall man bo i Wien, den dyra hufvudstaden i det dyra Österrike? (Bædeker påstår, att resekostnaderna i de österrikiska storstäderna äro ungefär en tredjedel högre än i de tyska, och däri har han rätt.) Jo, i Hotell Klomser, Herrengasse 19. Det är ett gammalt godt och hederligt ställe, där man för 3: 60 i österrikiskt mynt får ett bra rum i öfversta våningen. Hiss finns ej, men väl elektriskt ljus, och läget är mycket centralt. Ett par minuters promenad, och man befinner sig vid Burgteatern och de vackra trädplanterade Ringgatorna icke långt från planteringen Volksgarten med dess trefliga restaurang och, helt nära därbredvid, Hofburg jämte de båda väldiga museerna, konstmuseet och det naturhistoriska museet på hvar sin sida om Maria Theresias staty. Hotell Klomser, ett fämligen litet, mycket lugnt hotell, har i bottenvåningen en förträfflig restaurang, men denna är ett från hotellet alldeles skildt företag, hvadan den resande som bor på hotellet har fullkomlig frihet att intaga alla sina måltider, hvar han behagar — ett isynnerhet i sommartider mycket angenämt förhållande, då man har Volksgartens gröna träd och goda musik så nära sig.

Slutligen komma vi till Dresden, den älskvärda och graciösa staden vid Elbens strand, där det finnes så mycket vackert och intressant att studera i synnerhet för konstvännen. I denna stad med dess ovanligt starka resandeström finns det naturligtvis mycket att välja på i fråga om hotell. Förträffligt lär här vara ett hospiz, nybyggdt och komfortabelt vid Zinzendorffstrasse, en lugn och tyst gata ej långt från järnvägsstationen och "der königliche grosse Garten". Men jag kom ej själf i tillfälle att pröfva detta hospiz, enär det var alldeles upptaget af resande, så att jag måste vända mig åt annat håll. Till sist en liten praktisk sak som afslutning, liksom vi började med det rent resande-tekniska. Som bekant behöfs vid resor i den fullt civilicerade delen af Europa (alltså Ryssland och Balkanstaterna undantagna) numera ej pass. Dock har en och annan likväl ansett nödigt att medtaga pass för att därmed styrka sin identitet, när det gällt utfäendet af rekommenderade brev från posten. Men för sådant ändamål behöfver man ej längre släpa ett helt dyrt och omständligt pass med sig. Man går i stället till postkontoret i sin hemstad och löser till ett pris af 50 öre ett s. k. identitetskort. Det är ett pass i miniatyr med ens signalement på svenska och franska, ens egenhändiga namnunderskrift samt en liten fotografi inklistrad för att yttermera underlätta identifierandet. Den svenske posttjänsteman, som utfärdar detta lilla nätta och bekväma gröna dubbelkort, som tar så liten plats i plånboken, förser det med sin underskrift, och sedan går det som en dans att få ut rekommenderade försändelser, hvar man kommer på kontinenten.

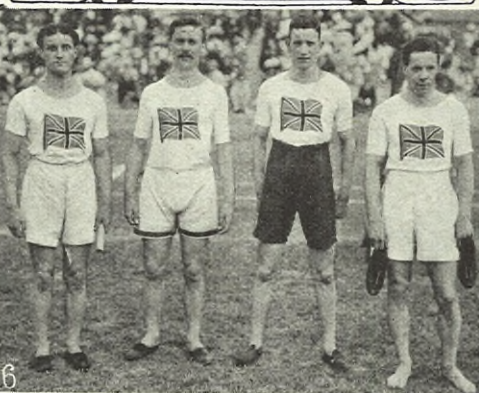
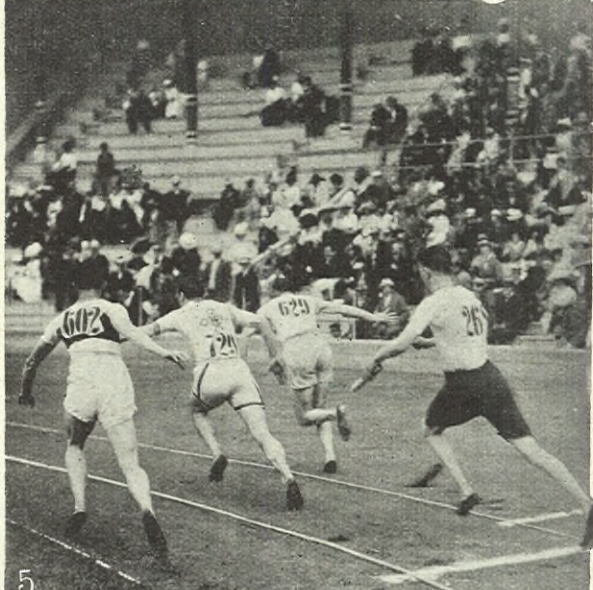
FÖRFATTARENS IDENTITETSKORT.

JOHN KRUSE.

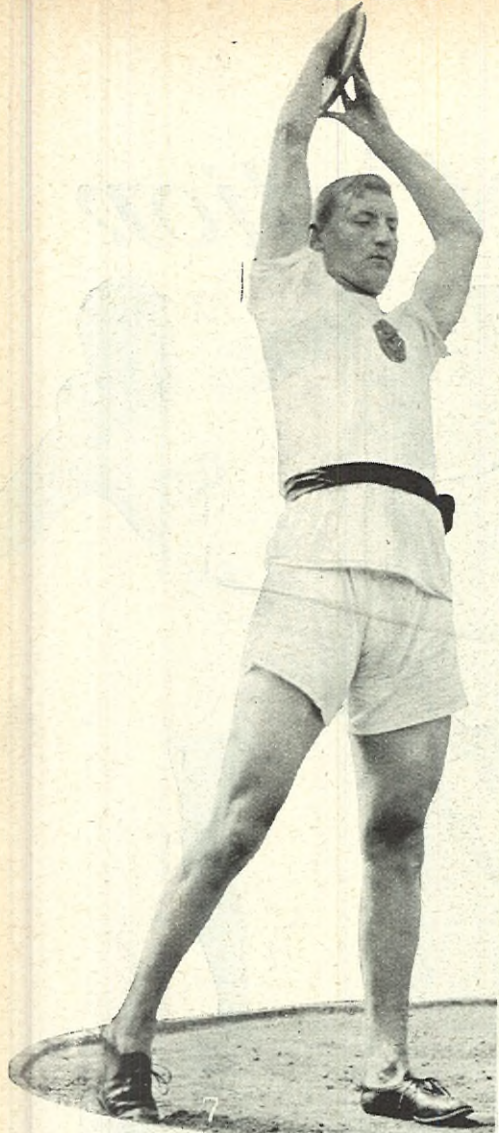
Ur stridsvimpel på Stadion

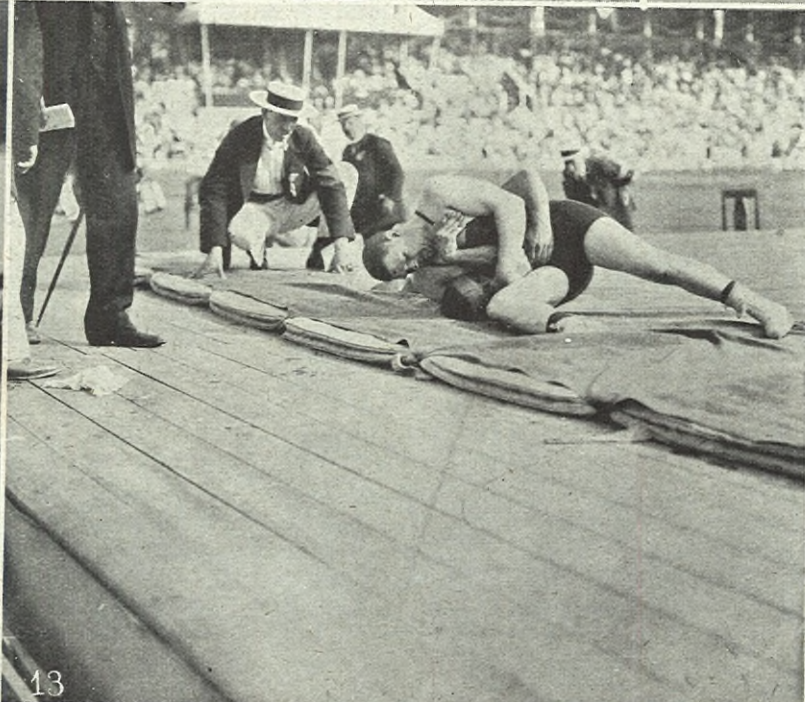
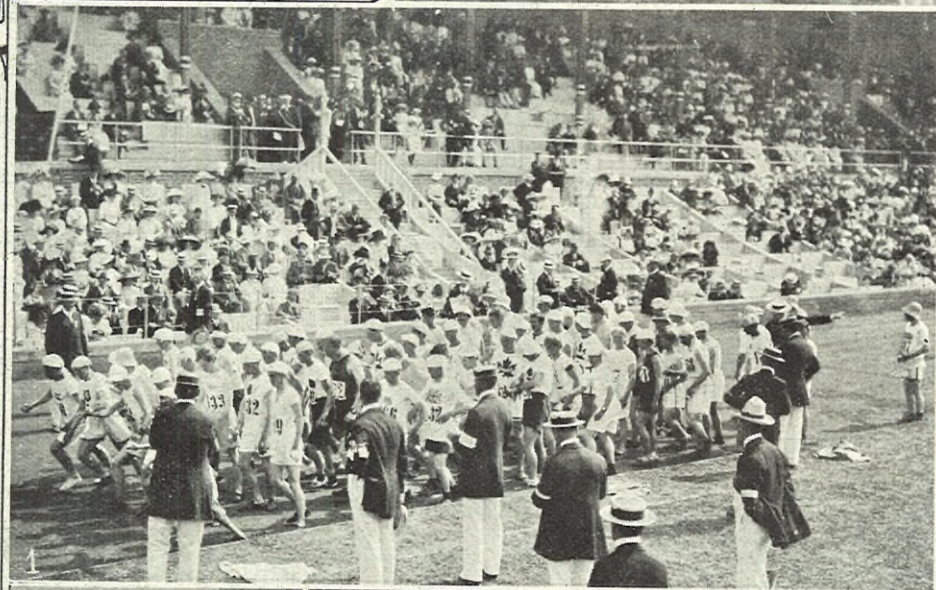
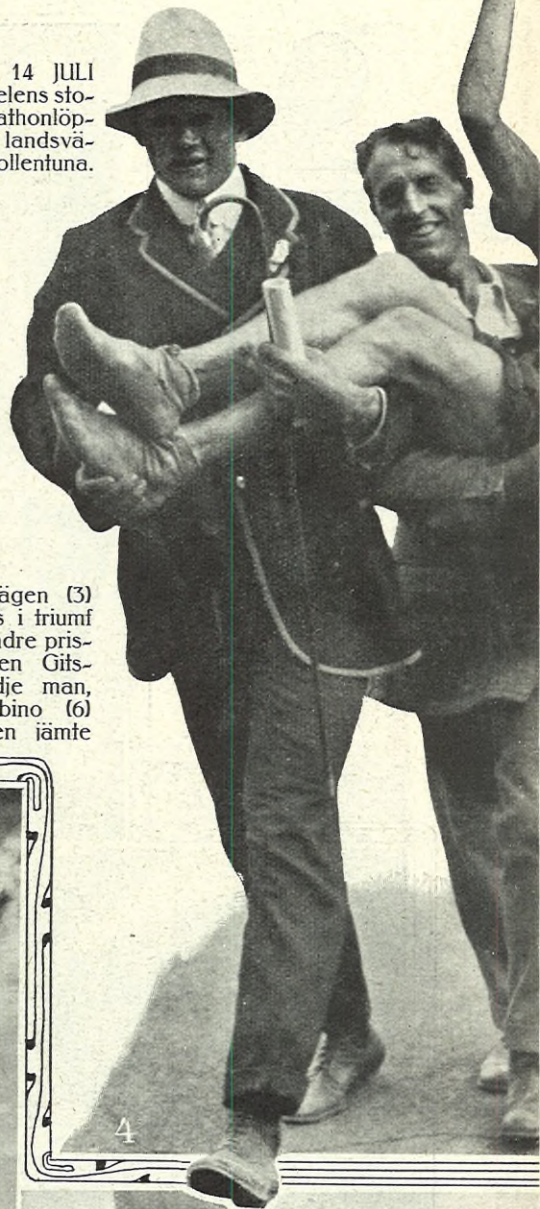
STADION LIGGER I GLÖDANDE SOL som en tjurfäktararena i Sevilla. Där är spjutkastaren Saaristo (1) hvilken tillsammans med ett par andra finner Siikaniemi och Peltonen hemförde samtliga pris i täflingen å såväl höger som vänster hand, 2 visar en af de amerikanska kulstötarne Philbroch, 3, är en bild från arenan, då en af löparne omringas och lyckönskas, 4 visar fransmannen Bouin och finnen Kohlemainen vid målet i 5,000-meterslöpnigen, 5 är start för stafettlöpnigen, 6 det segrande engelska laget i stafettlöpnigen, 7 dragkampen mellan Stockholms- och Londonpoliser, hvarvid de förstnämnda vunno, och 8 återigen ett par af arenans stupade hjältar, som få lämplig behandling af massörer.

Stadionsveckan

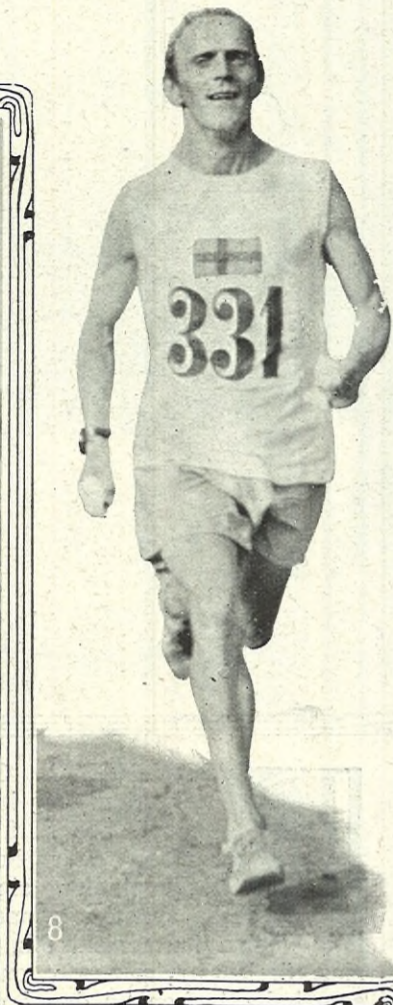
SÖNDAGEN DEN 14 JULI var de olympiska spelens stora folkdag, då Marathonlöpingen ägde rum å landsvägen Stockholm-Sollentuna. Från denna händelse meddela vi i dag ett par bilder, dels från starten i Stadion (1) då det manstarka fältets löpare sätter i väg ut på sin 4-milafärd, dels strax efter densamma, då de springande börja sprida sig på Stadions löparbana. (2) Segrare blev sydafrikanen Mc Arthur, hvilken vi se både ute på vägen (3) samt då han bäres i triumf (4) efter segern. Andre prisfagaren, sydafrikanen Gitsham (5) samt tredje man, amerikanaren Strobino (6) fotografera vi äfven jämte

RS GLARSPURKT.

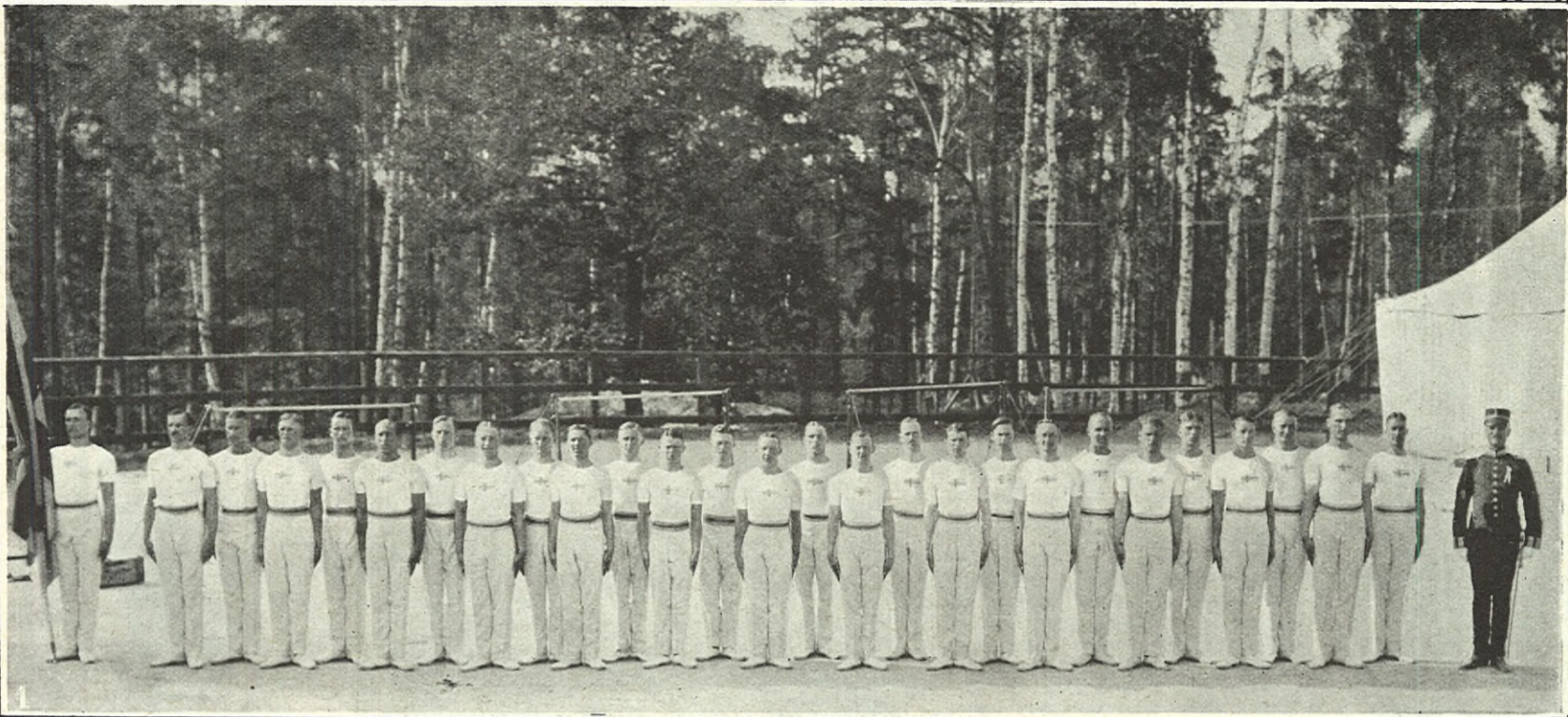

vår duktige svensk, S. Jakobsson (8) som blev sexa vid målet samt bästa europé. Å dessa sidor meddela vi även en del andra bilder af intresse från de sista dagarnas olympiska händelser, såsom finnen Taipale (7) segraren i diskuskastning, svensken Uggla, som blev fjärde i stafhopp (9), segraren i längd-språng, amerikanaren Guffersen (10), våra duktiga simmerskor icke aff förglömma, frök-narne Greta Johansson och Lisa Regnell, hvilka segrade i raka simhopp. Till sist bringa vi äfven ett par fotografier från finalerna i brottning, mellanvikt, där svensken Ahlgren blev pristagare (13), samt gångfällingen (14), där man ser segraren canadensaren Goulding närmast banans innerkant i skarp kamp med engelsmannen Webb, under det domaren ligger på marken för att kontrollera fot-ställningarna.

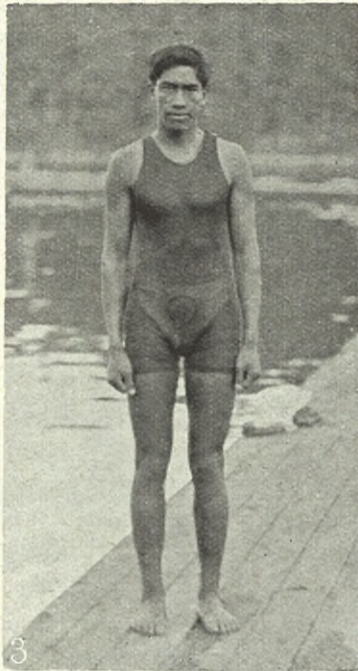
14

12

DEN LINGSKA GYMNASTIKEN har, som sig bör, firat en lysande seger å vår Stadionarena. Här har ordet hög kroppskultur sin fulla tillämpning, ty dessa svenska gymnaster representera i sina harmoniskt utbildade gestalter, sina rörelsers rytm o. s. v. en fysisk fostran, som leder tanken till den forngrekiska dyrkan af kroppens skönhet och kraft.

Det var de tre nordiska nationerna Sverige, Norge och Danmark, som deltog i denna "truppäflan med rörelser enligt svenskt system", och resultatet blef, som nämndt, att svenskarne vunno. De ha också i kapten Ebbe Lieberath en ledare af högsta rang, hvarför bifallsbruset efter den ståtliga uppvisningen ej minst gällde honom. Vår bild framställer den segrande truppen med sin afhållne ledare.

SIMSPORTEN HAR ALLTID varit en af de populäraste och flitigast odlade idrottsgrenar hos oss svenskar. Hvad är därför naturligare än att vårt simstadion ute vid Djurgårdsbrunnsviken dagligen är föremål för stora folkvandringar.

Där härskar ett rörligt lif mot bakgrunden af Skansens gröna bergås, och vikens måttligt blå böljor stänka i högan sky, då simkonstens mästare i granna hopp dyka från tornet ned i djupet. Ett särskildt intresse har damernas längdsimning väckt, hvarifrån vi meddela en startbild. Likaså ha vi här afbildat den amerikanske simmaren Kahanamoku, som i finalen i 100-metersimningen vann öfver australiensaren Healy och amerikanaren Hupzag. Se för öfrigt bilderna af våra segrande svenska hopperskor å föregående sida!

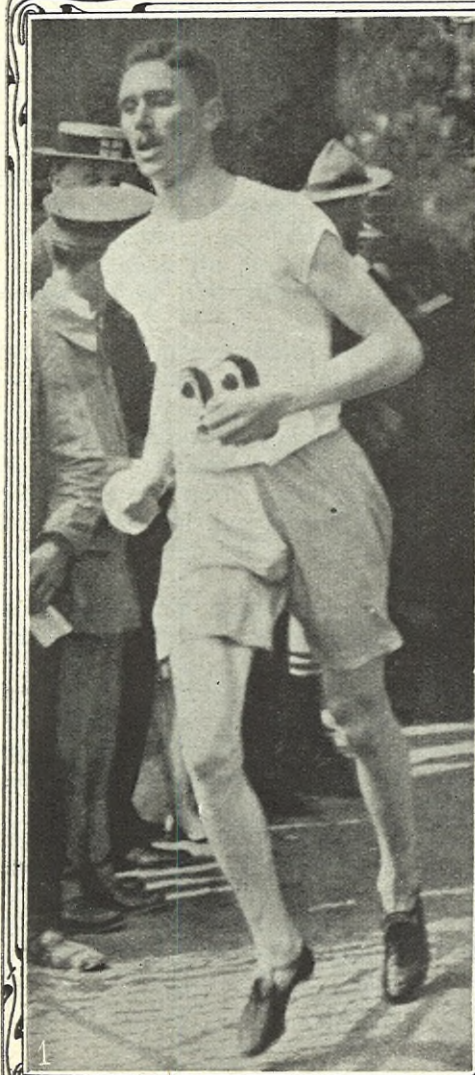
Prisutdelningen i Stadion

MÅNDAGENS STORA prisutdelning nere på Stadion-arenan framträdde ett delvis nytt skådespel på de olympiska idrotternas tummelplats. Den stora planen var nu aftröjd från brottarestreder och tidtagarapparater och i stället stodo framför kungliga läktaren tre bord, som skimrade af gyllene och silfverne metaller och af eklöfskransars grönska — allt pris, som nu väntade de lyckliga segervinnarne. Dessa marscherade in genom västra porthvalvet i en lång defilé och stälde upp sig i banans längdriktning framför kungliga läktaren. Prisutdelarne utgjordes af konungen, kronprinsen och prins Carl, som placerade sig i närheten af de respektiva borden och omgäfvos af funktionärer. Ett rop i megafonen och akten begynte. Först var det Förenta staternas män, som gång på gång framkallades för att mottaga segertroféerna, men så småningom började ärones sol också lysa öfver de andra nationerna och när marathonsegraren McArthur från Afrika träder fram inför konungen och mottager sitt pris — vår bild här bredvid återger just detta ögon-

blick — bryter bifallsjublet fram från de fätt besatta läktarna. Den första svensken, som ropas upp är Åberg, andre pristagare i längdhopp, och han får sig naturligtvis en varm applåd. Men när de tre svenska officerarne, som segrade i modern femkamp, trädde inför prisutdelarne, bli sympatyttringarne starkare än någonsin. Segarne i dragkamp, det svenska polislaget, få också sin andel af det kraftiga bifallet, och vår främsta simmerska, fröken Greta Johansson, mötes af bedöfvande jubel då hon bekransas af majestätet och får sitt pris, en jättstor silfverskål, att bära på. — Det drog ett par timmar, innan alla erhållit sina pris. Slutligen utbragte olympiamännen dånande lefverop för konungen, hvarefter kronprinsen på hans m:t konungens önskan utbringade ett kraftigt fyrfaldigt lefve för pristagarne. Därmed var själfva Olympiaveckan förbi, efterlämnande strålande och stolta minnen för alla, som fätt vara med om densamma.

Våra segrare i Femkamp

I FEMKAMPENS INTRESSANTA MÅNGSIDIGA idrotter har Sverige, som bekant, glänsande bestått provet. Slutresultatet blef att tre svenska officerare, löjtn. E. Lilliehöök, etta, bild 1, löjtn. G. Åsbrink, tvåa, bild 3, och löjtn. G. de Laval, trea, bild 2, bragte svenska flaggan i topp på alla tre prismasterna.

Eremitaget.

En berättelse om två människor.
Af ERNST BLOM.

(Forts.)

VIII.

NÅSTA MORGON STEG ROOSENHIEM upp klockan half fem, och när han kom ut till flygeln och drängstugan, lågo drängarna ännu i djupaste sömn.

Han gick till ladugård och stall. Allt såg där förfärligt ut. Djurens antal hade minskats till under hälften, intet foder låg på foderbord och i krubbor eller på höskullarna och ingen hade på långa tider gjort rent hos djuren. I vagnsskjulet fann han fullt af smutsiga och sönderkörda åkdon, som icke blifvit lagade; ute på åkrarna lågo plogar och redskap kastade och förrostade, åkrarna själfva voro i lägervall.

Dikena hade ej gräfts upp på åratat och stängslen lågo nedfallna på marken. Vägarna voro gropiga, sönderkörda och ej underhållna.

När Roosenhielm kom tillbaka till gården, fann han, att inga halmstackar blifvit upplagda, lador och magasin voro så godt som tomma och på vedbacken funnos inga vedstaplar, utan när ved behöfts, hade första bästa träd blifvit nedhugget, och innan det ännu hunnit torka, stoppadt i spisen.

I fårhuset stodo två får i stället för sextio, och de gingo på sin orenlighet, som med tiden hopats så högt, att djuren stötte hufvudet i takbjälkarna. Ingen get fanns. Husen voro fallfärdiga och taken delvis instörtade.

När Magnus kom tillbaka till flygeln, var klockan redan öfver sju och höstsolen stod högt, men utanför flygelväggen kunde han höra, hur drängarna snarkade därinnanför.

Han gick in i sin förstuga och hämtade sin tjockaste käpp och när han kom ut på trappan, såg han gamla Lena i Granåsen, som varit inne i köket och fått "låna eld". Hon bar glöderna inlindade i några trasor, som hon gömt i en träska, och så sprang hon i bara strumpsockorna, så kjorteln stod rakt ut efter henne.

Då blef Roosenhielm ursinnig.

Han bröt upp dörren till flygeln och drog fällarna af de sovande drängarna, och sedan han ordentligt genompryglat dem i tur och ordning, höll han ett dundrande förmaningstal till dem och försäkrade, att han själf hädanefter komme att personligen leda arbetet.

När han äntligen fått de sömndruckna karlarna på benen, anvisade han hvad som först skulle göras. Torparna med söner kallades fram och man fällde träd och sågade, gödslade, plöjde, härfvade och sådde med en fart, att drängarna blefvo yra i hufvet. Sedan de i åratat legat och styfnat i lederna var det ej så lätt att få dem i gång igen, men Roosenhielm var alltid framme att drifva på.

Han kommenderade dem, som han kommenderat sin dragonskvadron och efter ett oerhördt arbete fick han dem till slut att göra rent af underverk.

Gränsande till Stora Ullgård låg en annan stor gård, Stursbo, som Roosenhielm också fått i sitt gifte.

Nu kom turen dit.

Gården var gammal och jorden var styf lera. Sedan långliga tider hade den kallats "Smörbo", ty hur dåligt året än var, hade där ännu aldrig varit missväxt. Roosenhielm hade en rättare boende där och denne ledde gårdens arbetsstyrka.

Nu styrde Magnus sina steg dit. Där var också allting i bedröfligt tillstånd, om ock ej så eländigt som på Stora Ullgård.

Magnus gick syn och undersökte allt, gaf befallningar om allt, som skulle göras och allt som skulle repareras — inga protester hjälpte, och då han ett par gånger i veckan undersökte, att hans befallningar blefvo åtllydda äfven där, fick han allt i gång och i arbete igen. Med torparnas dagsverken var ej så noga, de fingo nu arbeta dubbelt och på deras protester svarade Roosenhielm blott, att de latat sig i så många år, att det nu kunde vara på tiden att taga igen det försummade. Opponerade de sig, fingo de, utan förbarmande, stryk och Roosenhielm återopade sig på det adliga privilegiet om husagan.

Snart blef öfverstekammarjunkarens knöl-påk ett lika vanligt samtalsämne som en fruktad makt i hela trakten.

Så lyckades det till slut att få allt vändt på rätt köl igen.

Ju mer Roosenhielm kom in i göromålen, ju mer intresserad blef han.

Han fick sina arbetare att arbeta dubbelt mot andra och han införde många nyheter och förbättringar i sina jordbruk, bland annat var han den förste, som i den delen af landet använde klöfver.

Gamla bondgubbar ruskade sina tofviga grå hufvud och spådde ofärd öfver alla dessa "numodigheter", men lyckan stod försökaren bi och inom få år voro hans vanskötta gårdar de bästa i afkastning och underhåll i hela den delen af länet.

Gårdarna blefvo mönstergårdar. Man färdades långa vägar bara för att se dem.

Djuren stodo välfödda i sina hus. Åkrarna gäfvu präktiga skördar. Vägarna voro släta som golf och arbetarna fingo rykte om sig att kunna arbeta dubbelt mot andra.

När så Roosenhielm fått allt bragt på fötter igen och allt började gå sin jämna gång utan hans ständiga tillsyn, kände han sig ensam och öfvergifven och makarnas själar blefvo allt mer främmande för hvarandra.

Marie Anne hade genom sjukdom och allt fått sin prägel på sig för lifvet. Hon var fåordig och tyst och öfverlämnade sig helt åt barnets uppfostran och husets skötsel. Därför blef hon för bunden för Roosenhielms ständigt irrande själ och hon kunde ej ens i sin fantasi följa med honom. Följden blef att han kände sig ensam och sökte förströelser på annat håll.

De älskade hvarandra ännu, fast de kanske å båda sidor ej ville erkänna det — och ingen ville taga första steget till närmande.

Därför gick det, som det alltid går — man fann icke det myckna, som förenar en, utan den lilla bagatell, som skiljer en åt.

Ett enda litet ord eller en liten blick af vänskap eller kärlek är ofta nog för att bryta den starkaste boja, men icke sällan kan man vara oförmögen att gifva detta just i det ögonblick, då det bäst behöfs.

Därför blefvo båda isolerade från hvarandra, både ensföringar, hvars ensamhet dref dem till hysteri och som så småningom, allt efter som de kände saknaden efter hvarandra, funno sin största njutning just i pinan.

Både Magnus och Marie Anne hade ett osläckligt behof af kärlek, men sedan vägarna en gång börjat skiljas kunde ingen af dem förmå sig att vända tillbaka igen.

Därför gled lifvets värde och lifvets lycka dem ur händerna som sand.

Lifvet på Stora Ullgård blef enformigare

än någonsin. Dag gick och dag kom, dagarna blefvo veckor, månader och år.

Hvarje dag var en sträng kopia af den näst föregående — inga nya upplevelser, inga nya känslor, nya idéer eller nya tankar. Därför blefvo de två förhårdnade och de krympte samman och blefvo till maskiner, pliktrogna och precisa — obehagligt precisa.

Och så gingo åren.

IX.

En vårdag greps Magnus af en vild och odefinierbar längtan.

Han kunde själf ej få klart för sig, hvad han ville, men han ville något annat än det vanliga — han ville ut — han ville ha luft.

Han visade Marie Anne några artligheter, men så fann han, att hon hvarken förstod eller uppskattade dem — då tog han henne i sin famn och föreslog, att de skulle resa bort på en tid till Stockholm eller hvart som helst — de behöfde ombyte.

Men Marie Anne svarade, att hon ej kunde lämna hemmet. Ingen visste, hur saker och ting skulle skötas, om hon vände ryggen till, och världsliga nöjen frågade hon inte efter, hon ville ej vara med om syndigt öfverflöd; och förlustelser trodde hon icke voro Guds vilja.

Magnus släppte henne och gick ut.

Han följde stigen genom hagen bortåt Ullgård lid och han vändades under sin längtan efter något, han inte kände.

När han fick se backen och hagen, där han först sett Marie Anne, bestormades han af samma känslor som då, för många år sedan.

Han ville springa hem, bedja Marie Anne sätta röda band i håret och bli den flicka igen, som hon var förr en gång — den flicka som han verkligen älskat.

Lifvet skulle då le i solsken och rosenröd och de skulle lefva lyckliga igen som förr — två turturdufvor, som inte frågade efter morgondagen eller efter hvad världen tänkte och sade.

Men så stannade han. De röda banden skulle ej passa i det hår, som förlorat sin solglans, och han insåg det orimliga i att någonsin kunna återuppväcka dessa känslor hos henne igen. Han anade, att han själf var skuld till deras olycka, ty han visste, att hon blifvit sådan, hon var, i väntan på honom, och han förstod, att tider, som äro gångna och genomkämpade, aldrig kunna återkallas.

Han stod vid grinden, som de passerat den där majdagen för många år sedan. Han mindes hur mjuk och vacker hennes lilla hand var, när hon öppnade den. Hon höll sin hand här på träslån — måhända syntes där märke ännu. Han såg en ljusare fläck på det grå träet och han fick genast klart för sig, att detta var den plats hennes hand berört.

Han böjde sig ned och kysste märket, men först såg han sig skygg om, att ingen skulle se honom.

Så gick han stigen tillbaka igen och dref långt inåt hagen. Hvitsipporna voro strödda öfver marken, kabbelekarerna växte i sänkor och ute öfver fälten hördes lärkornas ofrötliga drillar.

Han kunde ej gå hem, han ville och måste ha luft. Nya tankar kommo på honom och han började reflektera öfver dem, men innerst i sitt inre kände han denna förtärande längtan efter något, han aldrig kunde nå.

(Forts.)

Wettergren's
KAPPOR
&
KOSTYMER

BÄSTA SNITT
OMSORGSFULLASTE ARBETE.
PRIMATYGER —
— & TILLBEHÖR

OFVANSTÅENDE FABRIKAT
finnas i rikhaltigaste sortiment till billigaste priser
hos
A.-B. Nordiska Kompaniet, Stureplan.

**Hafre-
Gryn
och
Hafre-
Mjöl**

Gyllenhammar

**Gif barn den bästa näring och de växa
upp till friska människor.**

**Gif vuxna den bästa näring och de
förbli friska till sena ålderdomen.**

KÖKSALMANACK

Redigerad af
ELISABETH ÖSTMAN.
Inneh. af Elisabeth Östmans Husmo-
derskurs i Stockholm.

FÖRSLAG TILL MATORDNING FÖR
VECKAN 21—27 JULI 1912.

SONDAG. Frukost: Smörgåsbord;
kalfunga med majonnäs; mjölk; kaffe
eller te med ugnstekta bröd. Middag:
Afredd buljong med stekta palsternack-
kor; fiskosufflé med holländsk sås;
stekta kycklingar med brynt potatis
och salader; jordgubbar med vispad
grädda.

MÅNDAG. Frukost: Smörgåsbord;
stekt färsk strömming; ägg; mjölk;
kaffe eller te. Middag: Gratin på
buljongskött; krusbärskräm med mjölk.

TISDAG. Frukost: Smörgåsbord;
sillgratin; ägg; mjölk; kaffe eller te.
Middag: Stekt kalfläver med potatis;
rabarberkompott med vispad
grädda.

ONSDAG. Frukost: Smörgåsbord;
uppstekt kalfläver (rester från tisdag);
med stekt potatis; mjölk; kaffe eller
te. Middag: Bräckt skinka med stu-
fva sockerärter; filbunke.

TORSDAG. Frukost: Smörgåsbord;
patentbiff; mjölk; kaffe eller te.
Middag: Grönsoppa; pösmunkar a.
la Skogshöjd med sylt.

FREDAG. Frukost: Smörgåsbord;
inkokt strömming med stekt potatis;

ägg; mjölk; kaffe eller te. Middag:
Surstek med potatis, gurka och lingon;
smultron med mjölk.

LÖRDAG. Frukost: Smörgåsbord;
skinkomelett; mjölk; kaffe eller te.
Middag: Kokt sik med skiradtsmör
och hackade ägg; rismjölspudding.

RECEPT:

Kalfunga med majonnäs (f.
6 pers.). 1 kalfunga, 2 lit. vatten, 1
msk. salt.

Till panering: 1 ägg, 1 msk.
grädda, 1/2 kkp. fint stötta skorpar.

Till stekning: 3 msk. smör.

Äkta majonnäs: 2 äggulor, 1/2
tsk. salt, cayenne, 1/4 tsk. fransk so-
nap, 2 del. fin matolja, 1 msk. dragon-
ättika, 1/2 msk. citronsaft, 1 msk.
hett vatten.

Beredning: Tungan förberedes och
kokas på vanligt sätt. Den klyfves
längs efter i tre skifvor, hvilka skä-
ras midt itu, doppas i ägget, vispad
med grädden, och vändas i de stötta
skorporna. Skifvorna stekas vackert
gulbruna i smöret, uppläggas på fat,
garneras med majonnäs samt persilja
och serveras som frukosträtt. — Ma-
jonnäsen bör helst beredas dagen in-
nan den skall användas för att bli
tillräckligt fast. Äggulorna skiljas från
hvitorna, läggs i en stor spillkum tilli-
ka med kryddorna samt senapen och
röras med en träsked i 15 min. Oljan
tillsättes därefter droppvis, omväxlande
med ättikan samt citronsaften; sist
röres det kokande vattnet.

Patentbiff (f. 6 pers.). 6 hg.
oxhare eller benfritt innanlår, 3 hg.
rökt skinka, 6 ägg, 2 tsk. salt, 1/2 tsk.
hvitpeppar.

Till stekning: 3 msk. smör (60
gr.), 1 del. kokande buljong.

Till äggen: 1/2 msk. smör.

Beredning: Köttet torkas med en
duk, urviden i hett vatten, och skä-
res tvärs öfver muskeltrådarna i omkr.
1 cm. tjocka skifvor, hvilka bultas på
båda sidor, peppras och saltas. Af den
rökta skinkan skäras tunna skifvor. En
stekpanna upphettas långsamt, smöret
brynes däri, biffarna läggs i och få
stekas omkr. 1 min. på hvarje sida,
hvarefter de uppläggas på varmt serve-
ringsfat. Pannan vispas ur med den
kokande buljongen och säsen hälls
öfver biffarna. Pannan upphettas ånyo
och skinkskifvorna bräckas, en skifva
lägges på hvarje biff. Under tiden
stekas äggen i en plättpanna och på
hvarje biff lägges ett ägg. De serveras
med nykokt eller stekt potatis och
frukosträtt.

Surstek (f. 12 pers.). 3 kg. in-
nan- eller ytterlår, 2 msk. salt (30
gr.), 2 tsk. hvitpeppar, 1/2 tsk. stötta
nejlikor.

Till lagen: 2 1/2 del. god ättika,
2 lit. godt svagdricka, 150 gr. strö-
socker, 15 gr. kryddpepparkorn, 2 la-
gerblad, 2 rödlökar, i skifvor.

Till stekning: 3 hg. späck, 4
msk. smör (80 gr.), 2 tsk. salt (10
gr.), 1 lit. kokande efterbuljong, 1/2
lit. gräddmjölk, 1 msk. soja.

Beredning: Köttet bultas väl med
en fuktig köttklubba och ingnides med
en blandning af saltet och de stötta

Majonnäsen afsmakas och får stå på
kallt ställe några tim.

Stekta palsternackor (f. 6
pers.). 1/2 kg. palsternackor (4—5 st.),
1 lit. vatten, 2 tsk. salt (10 gr.).

Till panering och stek-
ning: 4 msk. mjöl (40 gr.), 3 msk.
smör (60 gr.).

Beredning: Palsternackorna sköl-
jas, borstas väl, men skrapas ej, på-
sättas i kallt vatten med salt och få
koka, tills de äro mjuka, hvilket pröf-
vas med en vispkvist. De läggs upp på
en duk och skalet afdrages genast,
hvarefter de få kallna. De skäras
därefter i långa eller runda skifvor,
hvilka vändas i mjölet och stekas vac-
kert gulbruna i smöret. Serveras till
afredda soppor eller som garnering om-
kring stekt kött.

Fisksufflé (f. 6 pers.). 3 kkp.
kokt fisk, (1/2 kg. gädda), 80 gr.
smör, 80 gr. mjöl, 5 del. kokande
mjölk, 5—6 ägg, 2 tsk. salt, 1 tsk.
socker, 1/4 tsk. hvitpeppar.

Till formen: 1/2 msk. smör (10
gr.), 2 msk. stötta skorpar.

Beredning: Den kokta fisken ras-
pas fin som risgryn med en gaffel.
Smör och mjöl fräsas 2 min., mjölken
spädes på och säsen får koka 5 min.
Den hälls upp i ett fat; när den
svalnat tillsätts äggulorna, en i sän-
der, och smeten röres 10 min. Fisken
blandas i jämte kryddorna och de till
hårt skum slagna ägghvitorna. Mas-
san afsmakas, hälls i smord och bröd-
beströdd pajform och gräddas i ordinär
ugnsvärme omkr. 45 min. Användes
bleckform, gräddas sufflén i vattenbad
i ugn omkr. 1 tim. och stjälpes upp.
Sufflén serveras genast den tagits ut
ur ugnen som mellanrätt med kräft-
eller hummersås, holländsk- eller ci-
tronsås.

I stället för fisk kan kalbräss, få-
gel eller vildt användas.

Krusbärskräm (f. 6—8 pers.).
8 del. färska eller 6 del. konserve-
rade krusbär, 8 del. vatten, 2 1/2—3
del. krossocker, 1 1/2 msk. mandarin-
mjöl (23 gr.) eller 1 1/2 msk. potatis-
mjöl (23 gr.).

Beredning: Krusbären snoppas,
sköljas och få afrinna. Af sockret och
vattnet kokas en tunn, klar lag. Krus-
bären läggs och få koka, tills de
börja spricka, då krämen afredes med
mjölet, utrördt i 2 msk. kallt vatten
eller franskt vin, och får koka 5 min.,
om den afredes med mandarin,
endast 2 min. om den afredes med po-
tatismjöl. Krämen afsmakas med mera
socker, om så behöves, och omröres
då och då, tills den är kall, hvarefter
den upphälles i kompottskål. Serveras
med grädda eller mjölk.

Stekt kalfläver (f. 6 pers.).
1 kg. gödkalfläver, 50 gr. späck, 2
tsk. salt (10 gr.), 1/2 tsk. hvitpeppar,
1 maghinna, 3 msk. smör (60 gr.), 6
del. kokande mjölk, 1 msk. soja.

Sås: 1 msk. smör (20 gr.), 2 msk.
mjöl (20 gr.), lefversås, 1—2 del. tjock
grädda, salt, socker, hvitpeppar, 1/2
msk. kallt smör (10 gr.), (1 msk. rif-
ven mesost).

Beredning: Lefvern, som bör vara
ljus och skör, får ligga i vatten omkr.
1/2 tim., torkas väl, putsas och späc-
kas med fina späckstrimlor, rullade i
en blandning af saltet och pepparn.
Med resten af kryddorna ingnides lef-
vern och inlindas i maghinnan (som
vanligen följer med vid inköpet), hvil-
ken hopsys eller fästes med vispkvistar.
Smöret brynes i en järnkastrull, lef-
vern lägges i, brynes på alla sidor och
spädes med mjölken, litet i sänder.
Den får sakta steka med tätt slutet
lock omkr. 1 1/2 tim., hvarunder den
öfveröses ofta. Hinnan tages bort, lef-
vern skäres i tunna skifvor, lägges upp
på varmt serveringsfat, litet af säsen
hälls öfver och resten af säsen ser-
veras i säskskål. — Säsen beredes på
vanligt sätt och tillsättes, om så öns-
kas, med den rifna mesosten. Ser-
veras med kokt potatis och lingonsås.

Patentbiff (f. 6 pers.). 6 hg.
oxhare eller benfritt innanlår, 3 hg.
rökt skinka, 6 ägg, 2 tsk. salt, 1/2 tsk.
hvitpeppar.

Till stekning: 3 msk. smör (60
gr.), 1 del. kokande buljong.

Till äggen: 1/2 msk. smör.

Beredning: Köttet torkas med en
duk, urviden i hett vatten, och skä-
res tvärs öfver muskeltrådarna i omkr.
1 cm. tjocka skifvor, hvilka bultas på
båda sidor, peppras och saltas. Af den
rökta skinkan skäras tunna skifvor. En
stekpanna upphettas långsamt, smöret
brynes däri, biffarna läggs i och få
stekas omkr. 1 min. på hvarje sida,
hvarefter de uppläggas på varmt serve-
ringsfat. Pannan vispas ur med den
kokande buljongen och säsen hälls
öfver biffarna. Pannan upphettas ånyo
och skinkskifvorna bräckas, en skifva
lägges på hvarje biff. Under tiden
stekas äggen i en plättpanna och på
hvarje biff lägges ett ägg. De serveras
med nykokt eller stekt potatis och
frukosträtt.

Surstek (f. 12 pers.). 3 kg. in-
nan- eller ytterlår, 2 msk. salt (30
gr.), 2 tsk. hvitpeppar, 1/2 tsk. stötta
nejlikor.

Till lagen: 2 1/2 del. god ättika,
2 lit. godt svagdricka, 150 gr. strö-
socker, 15 gr. kryddpepparkorn, 2 la-
gerblad, 2 rödlökar, i skifvor.

Till stekning: 3 hg. späck, 4
msk. smör (80 gr.), 2 tsk. salt (10
gr.), 1 lit. kokande efterbuljong, 1/2
lit. gräddmjölk, 1 msk. soja.

Beredning: Köttet bultas väl med
en fuktig köttklubba och ingnides med
en blandning af saltet och de stötta

**Kombinerad
Bosättnings- och
Lifförsäkring**

är det mest prakti-
ska sätt att erhålla
eget hem. Prospekt
och upplysningar
erhållas gratis och
franko.

A.-B. Nordiska Kompaniet.
Stockholm.

**Fyrtornets
RADHES**

Ansjovis i Ostronsås
Erkändt bästa inläggning.
För finsmakare!

**ORIGINAL
SINGER
SYMASKINER**

**Världsberömda.
SINGER & O**
SYMASKINS AKTIEBOLAG
Filiabler
på alla större platser.

Öfverallt,
där man vill erbjuda
sina kunder bästa varan,
finnes

Van Houtens Cacao
att tillgå.

HUFVUDDEPOTER:
EMIL FREDRIKSON, STOCKHOLM, RIKSTEL. 1169, ALLM. TEL. 8818.
AXEL BERGMARK & Co., GÖTEBORG, RIKSTEL. 1840.

**BÄST
ÄR**

**EKSTROMS
JÄSTMJÖL**
ÖREBRO KEM-TEKN.-FABRIK

**A. C. SVENSSONS
KNÄCKEBRÖDSBAGERI**
GÖTEBORG SVERIGE

Äkta Göteborgs-
Knäckebröd.
Hygienkontrollant:
Dr. G. Hjort
af Ornsås.
Tel.: 11 & 929.

**Elisabeth Östmans
Husmoderskurs**
— praktisk och teoretisk undervisning i huslig ekonomi —
börjar sin 22:a termin hösten 1912.

Den praktiska undervisningen omfattar enklare och finare matlagning,
dukning, uppläggning och servering, syltning, konservering och bakning, en
grundlig kurs i köttstyckning, uppköp af matvaror och specier samt bok-
föring för hemmet.

Obs! Särskild undervisning i gasspislars användning och skötsel.

Den teoretiska undervisningen omfattar en kortare kurs i födoämneslära,
hälso- och sjukvård, allmänna regler för frisk- och sjukdiet samt uppställning
af matsedlar.

Ett mindre antal elever kunna erhålla praktisk undervisning i barnavård.
Skolan inflyttar sommaren 1912 i nyinredd, tidsenlig lokal Klarabergs-
gatan 40, Personhis, rymliga kök och matsalar, duschrum afklädningsrum
med särskildt toalettrum.

Inga utomstående matgäster mottagas.
Utförliga prospekt erhållas och anmälningar mottagas af

Elisabeth Östman,
34 Jakobsbergsgatan, 3 tr., Stockholm.
Riks Norrmalm 108. Allm. 9302.

Märklig nyhet för husmödrar!!!

**Konservkokaren
"Skultuna"**
af blankpolerad Aluminium.

Besitter framför andra konserv-
kokare bl. a. följande fördelar:
Rostar aldrig!
Kokar hastigare än andra konserv-
kokare!
Tids- och bränslesparande!
Ojämförligt lättare i vikt och därför
lätthanterligare och behagligare
Synnerligen stark och hållbar!
Till salu i väl sorterade järn- och
bosättningsaffärer.

Prenumerera på Barngarderoben!

**Köp
Schweizer
Taft**

Begär prof på våra nyheter i svart, vitt och kulört:
**Taffetas, Changeants, Façonnés, Crêpe de Chine,
Duchesse, Ecosais, Eolienne, Mousseline, 120 cm.
bredt, från 95 öre metern. Sammet och Plysch till kläd-
ningar och blusar o. s. v. såväl som blusar och rober
med äkta Schweizer-broderier i batist, ylle, lärft och siden.**
Vi sälja endast garanteradt solida sidentyger direkt till
privatpersoner portofritt och redan förtulladt till
bostaden.

Schweizer & Co., Luzern S 3 (Schweiz)
Sidentygs-Export. — Kungl. Hofl.

Sejon

Dantar och Strumpor.

PRIMA KVALITÉ! BÄSTA UTFÖRANDE!

INREG. VARUMÄRKE

HVARJE PAR STÄMPLADT
MED OFVANSTÄENDE VARUMÄRKE

FINNAS I ALLA VÄLSORTERADE
SYBEHÖRS - MANUFAKTUR- & KORTVARUAFFÄRER.

kyrddorna. Det lägges i en kruka och överhålls med en lag af ättikan, drickat, sockret, de hela kyrddorna och löken, allt väl sammanblandadt. Köttet får ligga däri 6-8 dagar och bör under tiden ofta vändas. Det upptages, afsköljes väl, torkas med en duk, späckas och bindes, så att det får vacker form. Det stekes därefter och serveras som »oxstek som vildt»; spådes först med buljongen, därefter med den kokande mjölken, tillsatt med sojan och får steka 3 1/2-4 tim. Såsen serveras afredd, tillsatt med grädda.

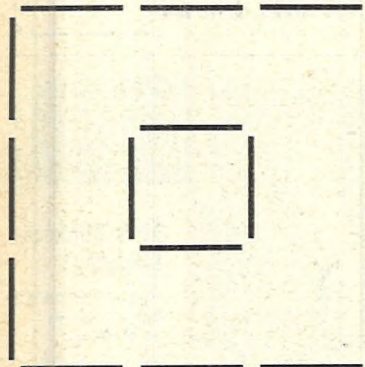
Af 16 tändstickor bildas en figur lik vidstående, representerande en fästning med en vattenfylld vallgrav. Hur skall man nu medelst två plankor (tändstickor), hvilka äro just så långa som gravnen är bred, komma öfver till fästningen?

Lösning insändes, undertecknad med namn och adress, till Red. af Idun senast den 4 augusti 1912. A kuvertet bör angifvas pristäfling n:r 29.

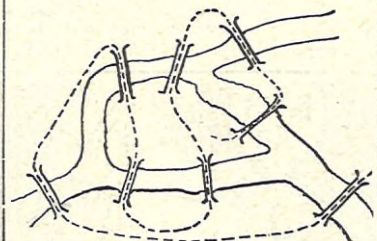
De två första rätta lösningar, som vid den därefter verkställda granskningen påträffas, erhålla följande pris: 1:sta pris: en försilfrad bägere eller också böcker - fritt val - till ett värde af 10 kronor. 2:dra pris: böcker till ett belopp af 5 kronor.

VECKANS PRISTÄFLING.

PRISTÄFLING N:R 29.
FÄSTNINGEN.

LÖSNING TILL PRISTÄFLING N:R 29.

Vid den företagna granskningen af de insända lösningarna ha de två först

PLANETA.

Elegant och praktiskt skydd för tunna blusar.
Kr. 1.25.

A.B. Nordiska Kompaniet, Stockholm.

påträffade rätta lösningarna lämnats af följande personer, hvilka alltså erhålla de utfästa prisen: Första priset: Herr Eric Thore, Klipphyddan, Arildsläge. Andra priset: Herr Finn E. G. Albert, Hjuvik.

TIDSFÖRDRIF.

IFYLLNINGSSUPPGIFT.

1		x				
2			x			
3				x		
4					x	
5				x		
6			x			
7		x				
8	x					
9	x					
10		x				
11			x			
12				x		
13					x	
14						x

De med kors betecknade rutorna lästa nedifrån och upp angifva en mycket besökt plats i Stockholm.

Orden som skola ifyllas de vägråta raderna äro: 1) svensk järnvägsstation, 2) namn på en blomma, 3) »hjälpare», 4) mansnamn, 5) medicinförråd, 6) skadedjur, 7) straffredskap, 8) svensk stad, 9) mansnamn, 10) kvinnonamn, 11) nära anförvanter, 12) mansnamn, 13) kvinnonamn, 14) socken i Närke.

L-vis.

RÄKNEGÅTA.

En person svarade, då han tillfrågades på sin födelsedag år 1909 hur gammal han var: »I dag fyller jag lika många år som siffersumman i mitt födelseår.» Hur gammal var han? Yes.

CHARAD.

Mitt första finns i kjolar och tapeter, Mitt andra finns i hjärtan och raketer, Mitt hela är rysligt att skåda få.
C. T.

TÄNDSTICKSUPPGIFT.

Lägg 8 tändstickor så, att de bildar 2 kvadrater och 4 lika stora trianglar.

LÖSNINGAR

TILL TIDSFÖRDRIFVET I N:R 28.

ORDSPRÅKSGÅTAN: Ondt krut förgås inte så lätt: 1) Orion, 2) knekt, 3) Höder, 4) skata, 5) musik, 6) knorr, 7) skuld, 8) utter, 9) finne, 10) törst, 11) Korea, 12) stuga, 13) Råneå, 14) mossa, 15) kvist, 16) in-sjö, 17) troll, 18) meter, 19) väska, 20) Borås, 21) tegel, 22) sträf, 23) Artur, 24) strut.

ALLA SNALLA BARN.

VÄLSMAKAD... GARANTERAD...

THULE

FÅ MORGON OCH AFTON

THULE-CACAO

CHARADEN: Grisfot.
METAMORFOSEN: Ondt krut förgås icke lätt.

BREFLÅDA

EXPEDITIONENS BREFLÅDA:

»Karin och Greta». Annonsern kostar kr. 2:— pr gång. Likvid i postansvarning.

WALDHEIM - BERN.

Endast några minuters väg från staden ligger den vackra landgården Waldheim omgiven af en stor, härlig trädgård och lummiga gamla träd. Denna inrättades år 1897 till flickpension af fröknarna M. och F. Heiss. Här mottagas unga flickor mellan 15-19 år för att fullborda sin utbildning individuellt, efter hvars och ens anlag, dels genom själfständigt arbete och lektioner, dels genom det familjära umgänget med föreständarinnorna och lärarinnor af olika nationalitet. Samtidigt som de unga i Waldheim

ha alla fördelar, en kulturellt högt stående universitetsstad har att bjuda, kunna de njuta af ett fritt och härdande landlif.

På den kroppsliga utvecklingen, den naturliga grundvalen för all uppfostran, lägges stor vikt. Kosten är utmärkt god och riklig och såväl som skolrum soliga och ljusa. Som motiv till det andliga arbetet, ha de unga dagligen svensk gymnastik och rikt tillfälle till sport. Höst och vår tennis och andra bollekar, om vintern skridsko-, skid- och kälkåkning samt utflykter i de vackra omgifningarna alla tider på året.

Vid undervisningen intaga de moderna språken, särskildt franska, främsta platsen. Tyska och engelska äfvensom öfriga ämnen såsom musik, målning, konsthistoria m. m. meddelas af professorer och utexaminerade lärarinnor. Franska och tyska användas som talspråk i det dagliga umgänget.

Alla ämnen äro valfria på det att undervisningen må bli så individuell som möjligt. Dessutom gör man allt för att de unga flickorna skola lära fullkomligt behärska de moderna språken och för att bereda dem ett trefligt och lyckligt familjelif under vistelsen i Waldheim.

Svenska referenser stå till förfogande.

Køb Schweizer Broderier

Sändas direkt från Schweiz tull- och portofritt till bostaden.

Klädningar från Kr. 19.80. **Blusar** från Kr. 5.65.

Barnklädningar från Kr. 12.50.

Bästa Schweizer-broderier på bäst, voile, ylle och de modernaste sidentygerna.

Rekvirera redan i dag. Profver och Paris-modeplanscher, fås gratis.

Profver på våra sista Schweizer-sidentygger äfven gratis på begäran.

Schweizer & Co., Luzern A 10 (Schweiz).

»Du är en slarver, kläderna hålla aldrig, och dina skor se gräsliga ut. Jag skall lära dig göra dem riktigt fina:

Stryk på litet VIKINGKRÄM med penseln, tag Glansborsten Viking och borsta ett par tag med borsidan och därefter ett par tag med polérsidan, så är det blankt. Men kom ihåg att det måste vara VIKINGKRÄM, ty andra sorter förslöra lädret och blanka ej så bra.»

VIKINGKRÄMEN är på grund af sin säregna, fullt vetenskapliga sammansättning ett ypperligt läderskyddsmedel, som bevarar lädrets naturliga smidighet, skyddar det för atmosfärens inflytande och väsentligt förhöjer skodonens hållbarhet. VIKINGKRÄMEN är ytterst lättputsad; den kläddas ej, utan ger hastigt en glatt, smetfri glans. Den afslår ingen hårdnande, läderförstörande beläggning, utan utbreder sig ytterst tunn, hvarigenom lädrets struktur och utseende som nytt bevaras. Förbrukningen af VIKINGKRÄM har på 10 år 100-dubblats. Millioner förbrukare berömma den. Dälig, felaktigt sammansatt skokräm är sämre än ingen, ty den förstör lädret. Begär uttryckligen VIKING och tag ingen annan.

INDUSTRI-AKTIEBOLAGET VIKING, ÖREBRO.

Insänd genast denna kupong jämte ett 10-öres frim. till porto så erhålles gratis vår bok »Fotbeklädnadens värd».

Idun

U. A. S.-SYSTRAR af Kungl. Akadem. Sjukhusets äldre och yngre kurser ombedes uppgifva namn och adr. till »Sköterskehems», Stockholm I.

Bågform!!!!

»Rara» är det enda praktiskt flädrande osynliga kragstöd, kostfritt, oombärligt vid eleganta kragar. Föres af alla väl-sorterade sybehörsaffärer. I parti hos gross-hörsaffären A.-B. Kragstöd, Stockholm. Rika 55 88.

KALMAR ÅNGKVARNS OÖFVERTRÄFFADE HAFREGRYN

Hjvelbänkar, Skottkärror, Magasins- och Fabrikskärror, Verktygsskaft o. Löfverke äro våra specialiteter. Våra med synnerlig omsorg utförda stall-, jordbruks- o. trädgårdskärror å 15 kr. levereras fraktfritt alla järnv.-stationer i hela riket. Beställ i dag från Stockamöllans Aktiebolag, Stockamöllan. Tel. 9.

Husqvarna
Emaljerade
äro de bästa och billigaste syltgrötorna.

GIFTFRIA GRYTOR

emaljerade med den hållbaraste emalj efter nyaste metoder. Äro absolut giftfria och säljas under garanti. Hvarje husmoder bör vid köp af grytor noga tillse, att de äro försedda med Husqvarnas fabriksmärke. Försäljas i alla välsorterade järnaffärer.

TIDAHOLMS FANTASIMÖBLER

Rikhaltiga variationer. Begär pris. Tidaholms Bruk, Tidaholm. Kungl. Hofleverantör. Försäljningsmagasin: Mästarsamuelsgatan 38, STOCKHOLM.

ANNONSER skola vara inlämnade till Expeditionen senast fredag för att kunna införas i följande veckas nummer.

LEDIGA PLATSER

BARNSKÖTERS KOR, utbildade, erhålla anställning genom Arbetsförmedlingen. Hufvudkontor: Regeringsgatan 113. Afdelningskontor: Högbergsg. 37. Expeditionstid kl. 9-4, lördag 9-2. Rikstel. 4047. Personlig inställelse. Betyg böra medtagas. Anlita närmaste kontor!

VID BRUK i Värmland, disponentfamilj får undervisningsvan, helst musikalisk, lärarinna plats för läsåret; tvänne elever, 12 år. Vid. Nya Inack-Byran, Jakobsbergsg. 34 ö. g. 1 tr., Stockholm.

FÖR BILDAD FLICKA, ej för ung, med intresse för barnvård, finnes plats i finare familj i stad, såsom vårdarinna af de två äldsta barnen om 3 och 5 år, båda snälla och begäfvade, men det ena med något ömtåliga nerver, hvarför den sökande bör äga både förstånd och hjärta. Svar jämte löneanspråk till »A. L., Gripenberg p. r.

I godt hem i närheten af Stockholm önskas en enkel, bättre, barnkär, hushållskunnig flicka, ej under 25 år, som är villig att tillsammans med hushållsmodern sköta hemmet. Svar till »Familjemedlem», Saltsjö-Nacka p. r.

I INGENJÖRSFAMILJ i Dalarne erhåller undervisningsvan musikalisk lärarinna plats för läsåret med tillträde den 15 september 1912. Tre elever i 10, 8, 6 års ålder. Svar jämte betyg, löneanspråk och foto. till E. Ohman, Sörvik (Dalarne).

PLATS SOM HUSHÅLLERSKA vid länslasarettet i Strömstad finnes ledig att tillträdas den 1 nästkom. september. Löneförmaner 350 kr. jämte fri bostad, kost och tvätt. Ansökningar, åtföljda af betygsafskrifter, ställda till Direktionen för nämnda lasarett, skola vara inlämnade före den 1 nästkommande augusti.

Strömstad den 11 juli 1912.
LASARETTSDIREKTIONEN.

ENKEL, FRISK, PALITLIG FLICKA med godt sätt, fullt kunnig i matlagning och alla inom ett hem förekommande göromål, får god plats från 1 okt. hos liten svensk disponentfamilj i Norge. Extra hjälp vid tvätt och större rengöringar. Svar med betyg och foto. till »Fru F. L., S. Gumælii Annonbyrå, Göteborg.

FÖR ETT MEDELÅLDERS bildadt fruntimmer med godt sätt mot barn finnes plats att sköta skollushåll i Visby fr. d. 1 nästkom. sept. Vattenledn., slask och elektriskt ljus finnes i våningen. Sökanden vände sig till Handlanden Oskar Larsson, Fårö, Gotland.

UNDERVISNINGSVAN lärarinna erhåller plats i tjänstemannafamilj på landet för att undervisa nioårig flicka i vanliga skolämnen, språk och musik. Svar till »H. A., Kville p. r.

BILDAD FLICKA, fullt kunnig i linnesöm samt helst äfven i väfnad och handarbete, kan till d. 15 aug. få plats på landet för att i dessa stycken undervisa mina stora flickor samt dessutom se efter de smås kläder och hjälpa till med lättare hushållsarbete. Svar till »M., Iduns exp.

LÄRARINNA till hem på landet sökes för läsåret. Frisk, barnvän och musikkunnig. Elev 11 års flicka, 3 klass kurs. Vårtern. därjämte 6-årig nybörjare. Betyg, ref. och fördragning samt helst foto. till Fru Wern, Sjölinge.

TILL HJÄLP att sköta ett medelstort landthushåll önskas nu eller till hösten en därtill kompetent person omkring 30 år. Anses som medl. af fam., kokerska och köksa finnes. Svar med löneanspråk och betyg sändes under adr. »K. W., Iduns exp. f. v. b.

LÄRARINNA, med god undervisningsvana, helst seminariebildad, eller med motsvarande kompetens, om möjligt musikalisk, får god plats till hösten att undervisa 2 flickor i 2:dra och 4:de klass kurs samt en gosse i 1:sta kl. kurs. Svar med betyg och foto. till Fru Ugglå. Anfasteröd, Ljungskile.

EN ALLVÄRLIG, dock med glädje och jämnt lynne utrustad (ej ung) flicka, får plats att sköta litet hushåll samt efterse äldre fru. Svar med löneanspr. till »Två personer», Iduns exp.

LÄRARINNA, undervisningsvan och barnkär, erhåller den förste sept. plats att läsa flickskolans första klass kurs med en nioårig flicka. Betyg jämte foto. och löneanspråk sändas under adress Fru Agnes af Sandeberg, Williegården på Rydsgård, Skåne.

Öfversköterskeplatser vid Långbro Sjukhus, Alfsjö. Lön: å orolig afdelning 660 kr. med 5 ålderstillägg å 120 kr., å lugn afd. 500 med 5 ålderstillägg å 100 kr. Öfversköterskeelever antagas. Ansökan, med betyg, läkarebetyg, frejdibetyg och foto., sändes till Öfverläkaren.

Sjukgymnast.

Två bildade flickor erhålla på fördelaktiga villkor genast plats som elever vid svenskt institut i Tyskland. Efter slutad kurs assistentplats. Svar till »Framtid», Iduns exp., Sthlm.

LÄRARINNA, kompetent att undervisa i vanliga skolämnen, tyska och engelska, önskas till hösten för 2 flickor. Uppgift om kompetens, löneanspråk, ålder etc. torde sändas till Komminister Roland, Norrbo.

EN BILDAD, snäll flicka får i höst plats i liten familj att utföra en jungfrus sysslor utom skurning och stovtvätt. Svar till »N. N., Alingsås p. r.

Lärarinna, musikalisk, sökes till 2 barn, 11 och 10 år af fam. i fabriksamhälle i södra Dalsland. Svar under »Karaktersfast», Iduns exp. f. v. b.

Sinnessjukvård. Några friska och ordentliga flickor kunna få anställning som undersköterske-elever vid Uppsala Hosp. och Asyl. Villkor: 20 i månaden jämte allting fritt utom bekländnad. Efter ett års fullgod tjänstgöring erhålles 28 kr. i månaden och allting fritt äfven tjänstekläder. Ansökningar åtföljda af skol-, frejd-, läkare och tjänstbetyg insändas till Öfverläkaren, Uppsala Hosp. och Asyl.

Sjuksköterska. För en fullt kompetent sjuksköterska finnes plats ledig i Bärslöfs och Fjerrestads socknars gemensamma sjuksköterskedistrikt. Lönevillkor: 600 kr. pr år jämte fri bostad; efter 2 års öfvrigt tjänstgöring höjes den kontanta lönen till 650 kr. pr år. Platsen skall tillträdas den 15 nov. d. å. eller tidigare efter öfverenskommelse. Ansökningar åtföljda af bestyrkta betygsafskrifter torde före den 1:sta aug. insändas till undertecknad.
Bärslöf pr Gantofta den 8 juli 1912.
OLOF LUNDRÉN,
Kom.-nämndsordf.

Hushållerska,

kompetent att förestå ett landthushåll på Gotland, erhåller plats nu genast. Svar, betyg, löneanspråk, foto. till »E. S., Fårösund.

EN SKICKLIG KOKERSKA använder helst Klafreströms spisar. Dessa baka bättre än alla andra, då ugnen uppvärms fullkomligt jämt. Begär prisurant, gratis och franko från Bruket, Klafreström.

PLATSSÖKANDE

EN ANSPRAKSLÖS förlovad flicka, som är kunnig i matlagning och öfriga i ett hem förekommande göromål, önskar komma som husmoders hjälp i godt hem. Betyg och ref. finnes. Tacksam för svar till »Norrlandska», Iduns exp. f. v. b.

25 ÅRS FRISK och hurtig lärarinna önskar under sommaren (omkr. 2 mån.) mot fritt vivre plats som sällskap och hjälp å landt gård eller prästgård på landet. Svar till »Lärarinna», Skelderhus p. r.

EN 20-ÅRIG elementarbildad flicka önskar plats i familj som husmoders hjälpreda. Svar till »Familjemedlem N. T., Iduns exp.

UNG FLICKA önskar till hösten plats i familj att biträda med skrifögromål och deltaga i hushålls sysslor. Svar till »A. H., Borås p. r.

TYSKTALANDE LÄRARINNA med utmärkt betyg från flickskola, småskoleseminarium och föregående platser önskar plats i hem eller skola. Svar till »Läsalet 1912-1913», Iduns exp. f. v. b.
UNG, NORSK DAME, 19 år, som hade god lyst til at komme til en svensk herregård, prestegård el. lign. önskar plats. Gla i barn, van til hushålls sysslor. Lön önskes. Bill. mrk: »Jeg elsker Sverige», Iduns exp.

BILDAD FLICKA, ordningsälskande och sparsam, önskar till hösten plats att ensam förestå hemmet för äldre ungherre eller ankeman. Svar till »Hemmet trefnad», S. Gumælii Annonbyrå, Göteborg.

EN MUSIKALISK 19-årig flicka, som genomgått åttaklassigt läroverk samt kvinnlig utbildningsskola, önskar plats i ett godt hem som husmoders hjälp. Svar till »E. B., Södra Sveriges Annonbyrå, Malmö.

18-ÅRIG FLICKA med realskoleexamen söker plats att undervisa i vanliga skolämnen, språk och musik. Har förtut innehaft dylik plats. Svar, helst med uppgift om lön, till »A. K., Sävsjö.

18 ÅRS FLICKA önskar plats å prästgård att vara frun behjälplig. Något kunnig i linnesömmad. Svar till »Skånska», Helsingborgs-Postens kontor.
KVINNLIK GYMNASTIKDIRKTÖR som genomgått kurs i sjukvård önskar plats i mediet af sept. i in- eller utlandet. Svar till »Centralist», under adr. S. Gumælii Annonbyrå, Stockholm f. v. b.

RÅSK LANDTBRUKAREDOTTER, kunnig i alla inomhus förekommande göromål och klädsömmad, söker plats i bättre hem. Önskar anses som familjemedlem. Svar till »Musikalisk» under adr. S. Gumælii Annonbyrå, Stockholm f. v. b.

LÄRARINNA, undervisningsvan i skolämnen, språk, musik söker plats i godt hem på landet. Goda betyg. Svar »Intresserad af sitt kall», Sv. Telegambyrå, Sthlm.

EN 26-ÅRIG flicka från bättre familj önskar plats som skrifbiträde eller kassörska i landsortstad. Är kunnig i enklare kontorsgöromål. Har förtut innehaft bankplats. Svar till »Musikalisk», Krylbo 56.

LEG. SJUKGYMNAST som för närvarande innehar anställning i England önskar till hösten anmäna plats. Svar till »Margareta, Iduns exp.

FÖRLOFVAD FLICKA önskar som betalande elev få komma i bättre familj för att lära sig matlagning omfattande bakning och syltning och i öfrigt hvad som tillhör en husmoders plikter. Helst å större herrgård i södra eller mellersta Sverige. Svar märkt »Juli 1912», Lidhult.

18 ÅRS FLICKA önskar plats i familj. Är kunnig i ett hems skötande samt sömmad. Helst där jungfru finnes. Svar till »Familjemedlem Juli 1912 I. E., Iduns exp.

UNG, anspråklös flicka, som genomgått åttaklassigt läroverk, önskar plats som lärarinna för barn (8-10 år) i godt hem. Svar till »18 år», Tranås.

ANSPRAKSLÖS, villig småländska, önskar i höst plats på landet som husmoders hjälp. Flerårig vana från föregående platser. Tacksam för svar till »Småländska», Linköping p. r.

ANSPRAKSLÖS hurtig bättre flicka, 17 år, van vid hushålls sysslor, sömmad, önskar i höst komma i gladt, bildadt hem som husmoders hjälp och sällskap där ungdom finnes. Villig betala, något. Svar till »Norrlandska», Vifstavarf.

Mot fritt vivre önskar 20-årig, förlovad flicka plats i större prästgård eller herrgård, för att under erfaren husmoders ledning deltaga i alla hushålls göromål. Har bl. a. genomgått hushållsskola. Önskar anses såsom familjemedlem. Svar märkt »Huslig», under adr. S. Gumælii. Annonbyrå, Stockholm f. v. b.

Kvinnlig trädgårdsmästare

med 8 års praktik i in- och utlandet, intresserad och pålitlig, kan förete bästa rekommendationer och betyg fr. skola, handels- och privatträdgårdar, önskar framtidsplats där växthus finnes. — gärna privat utomlands, eventuellt såsom trädgårdslärarinna. Svar märkt »Gartner», Ryds sanatorium, Ryd.

Guvernant.

Ung flicka, som aflagt realskoleexamen, önskar plats som guvernant uppåt landet, helst på herregård. Svar till »18-årig skånska», Höör p. r.

INACKORDERING önskas för 2:ne gossar, 12 och 14 år uti ett enkelt men godt hem där moderlig tillsyn och vård kan gifvas. Läget nära Norra Latinläroverket. Ref. önskas och lämnas. Svar med prisuppgift under adr. Fru Nanna Sjöberg, Sandhamn.

STUDENTSKOR event. skolflickor på högre stadium erhålla utmärkt inackordering i Uppsala invid universitetet. Ljusa, trefliga rum, ensamma eller delade. Svar till »Godt hem», Uppsala p. r. Obs.! Säväl franska som svenska talar i hemmet.

FÖR UNGDOM som ämna genomgå Schartau eller Söd. Sem. finnes god inackordering i bild. fam. Förtkl. hus. Badrum. Fru Carl Dillner, Hornsg. 4, Stockholm.

I BILDADT HEM kan skolgungdom få bästa inack. Nära flera af våra större skolor i Vasastaden. Kamrater finnes. Ref. gifvas. Svar till »Doktorinnan H., Iduns exp., Sthlm.

BÄTTRE UNG FLICKA som för studier vistas i Sthlm erbjudes instundande termin god inackordering uti bildad köpmannafamilj att med egen sjutton-årig dotter dela vackert ljusst rum. Svar till »Godt vård», Iduns exp.

I privat hem med centralt läge å Östermalm finnes rum att hyra under sommaren för längre eller kortare tid, event. Olympiska Spelen. Moderat pris. Vidare upplysn. skriftligen eller pr rikst. O. 311 af fröken Ingeborg Hellberg, Sjöbylgen, 63, Sthlm.

Till höstterminen

kan bästa inack. erhållas för skolgungdom nära flera af våra bästa skolor å Östern. De bästa ref. Svar märkt »Aug. 1912», Iduns exp.

Unga flickor!

En husmoderskurs börjar den 1 aug. vid Hångers pensionat pr Ljungby. Undervisning lämnas i matlagning, bakning, konservering m. m. Begär prospekt. Pris 60 kr. pr månad.

Hushållskurs. Ny sådan börjar 1 sept. med undervisning i finare och enklare matlagning, bakning, konservering af frukt, grönsaker och vildt, servetbrytning, smörupplagningar m. m. Adr. »Officersdotter», Karlro Hushållsskola, Ljungby. Obs.! Inackorderingar emottagas.

BARNMORSKAN fru E. Larsson emottager patienter i hemmet. Ljusa rum, alla nutida bekvämligheter. Bästa vård garanteras. Adr. Bergmästarg. 3, Falun. Riks. 376.

Örebro Husmoderskola

mottager nu anmälan till sin 12:e kurs den 25 aug 1912. Innehör guldmedalj för sömmad och konservering. Prospekt per om
Fru Alf. Rystedt, adr. Porta.

DET NUMERA FÖRNÄMSTA HVETEMJÖLET ÄR

KRISTALL PATENT

För engelska sjukan,

som bryter ut vid alla åldrar intill 40 år. fås säker hjälp med utvärtes medel af undertecknad, som har 28 års praktik i Engelska sjukans behandling.
De mest framträdande symptomerna äro blodfattigdom, slappa armar o. ben, gaattig lynne, ingen sömn, ingen aptit, somliga äta mycket, men magra ändå, kroppen blir upplöst i slem som stockar sig i lederna och medför kyla, klåda och utslag. Blir ej slemmet utrensadt brytes kroppen sönder. Ingen behöfver resa hit. Beskrif symptomerna. **Sned lemmar** kunna bli återställda. Brev besvaras mot dubbelt porto.
Tusentals intyg finnes.
Hanna Bengtsson, Malmö.
Regementsgatan 82.

För hyns vård.

Liljemjök borttager fraknar och solbrinna. Liljemjökstvävl, Liljemjökserème gör hyn vit och mjuk. **Fanny Gellins Parfymmagasin, 5 Malmtorgsgatbn, Stockholm.**

Det bästa hvetemjålet

Konserveringskurs pr korrespondens

under juni-sept. med undervisning i elevens eget hem. Nu tillträdande deltagare erhålla alla från kursens början utkomna bref. Begär prospekt med intyg från fjolårets elever.
Elna Pehrsson, Brunsbo, Bedinge, elev af kungl. hoftev. Leksell.

Djursholm.
Sveriges äldsta och bäst ordnade villastad.
Villabolaget ej ett affärsföretag i likhet med andra villastäder, utan äger kommunen aktiemajoriteten i villabolaget, hvarigenom villaägarna själfva bestämma riktlinjen för bolagets verksamhet.
Kommunalskatt cirka hälften mot i Stockholm.
Samskola med dimissionsrätt, hvarigenom barnen kunna bo i sina hem på landet under hela uppväxttiden. Snabba kommunikationer.
Djursholms Aktiebolag, Djursholm.

Husqvarna
Fotogenkök
Beatrice

brinna tyst och jämnt, äro lätt skötta, effektiva och billiga!

Säljas i hvarje välsorterad järn- & bosättningsaffär.

Från YSTAD HAPARANDA användes **YVY** tvål.

Falu-Ättika
(ättiksyra på graderade flaskor)

hålla sig friska i flera år, hvarerott inläggningar i s. k. spritättika (ättiksprit) ofta misslyckas, eller ganska snart förlora sig o. blifva smaklösa.
OBS! därför noga ordet **FALUN** på flaskorna.

Detta förkläde är tillverkad af absolut färgäkta, handväfdt dubbeltyg. Det är mycket stort (femvärdigt, längd ca 130 cm.) försedt med krus och tvenne fickor samt särdeles smakfullt garneradt med vackra perkalband. Stor mönstersortering. Pris pr styck kr. 2.25. Vid köp af 1/2 duss. lämnas 10 % rab. Exp. mot postförskott. Vi garanterer ett förstklassigt o. stiftfullt arbete, ej att jämföra med s. k. fabriksömmad. Varor, som ej blifva till full belägenhet, återtagas.
Manufakturbolaget, Överlida 5.

Snöhvitt tvätt utan borstning eller gnidning erhålles med Castorivål. Absolut fri från skadliga ämnen. 4 tvålar för kr. 1:30. Kölnelagret, 24 Smålandsgatan, Stockholm. Prospekt franko.

Prenumerera på Idun!

Benninge Hemskola,

adr. Strengnäs.
9:de kursen börjar 4 aug. 1912.
Grundlig husmoderskurs med matlagning, väfning, sömmad, inkokningar m. m. 3 skickliga lärarinnor. Hårligt läge på landet nära staden. Glad o. friskt hemlif. Obs.! Ändrad studieplan. Vidare upplysningar o. prospekt m. m. eal. ofvanskrifna adress. Tel. Strengnäs Allm. 50, Riks. 57.

Doktor A. Kjellbergs

kurs i massage och sjukgymnastik.

Begär prospekt! Stockholm, Mästarsamuelsgatan 70.

Gymnastikdirektörsexamen

afsläggas efter 2-årig kurs af kvinnliga elever vid

Sydsvenska Gymnastik-Institutet.

Ny kurs börjar 18 sept.

Prospekt gen. kapten J. Thulin, LUND.

ZOTOS

Osvikligt medel mot

Sjösjukan.

På apotek i askar å kr. 2.00 och 3.50.

Crème Idéale,

(Majorskan Edmann, Varberg.)

är den mest utsökta af alla hudcrèmeer. Den gör hyn slät och vacker samt skyddar mot vårsolens skadliga inverkan. Passar för alla åldrar. Förnämsta Parfymaffärer.

MOMENTAN.

Bästa färgmedel för hår och skägg. Är för hälsan oskadligt. Verkan ögonblicklig. Fäller ej vid tvättning. Pris 5 kr. pr sats. Ziweritz Eft., Göteborg. Återförsäljare rabatt.

Javana Lelu

det bästa medel för erhållande af långa ögonfransar och tjocka ögonbryn. Pris 6 kr.

Franska Parfymmagasinet,

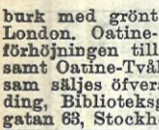
21 Drottningg. 21, Sthlm. Hofleverant.

Enda effektiva utrotningsmedel. Lukt-fritt och oskadligt för tyger och tapeter. Säljes i fl. å 1.50 och 0.60 å Apotek, i Färgaffärer m. fl. eller från Tekn. Fabr. Oidium, Malmö.

Oatine - Crème

är det förnämsta medlet att skydda huden för köldens skadliga inverkan. Denna kraftiga och vita naturprodukt-extrakt af ren hafre renar porerna, läker huden o. hyn blir vacker o. klar. Äkta endast i hvit burk med grönt lock The Oatine Co. London. Oatine-Crème säljes efter tullförhöjningen till 1.50 o. 3 kr. pr burk samt Oatine-Tvål, Oatine-Puder o. Balsam säljes öfverallt o. hos A. W. Norring, Biblioteksgatan 11 o. Drottninggatan 63, Stockholm.

Ferrin

Apoteket Lejonet, Malmö.

Finnes äfven i form af

Tabletter.

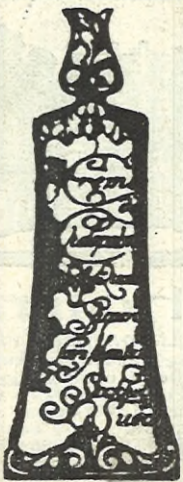
Fås på apoteken.

Crème de Cholepalmine,

utmärkt antiseptiskt hudmedel,

säljes i tuber å 30 öre hos Herrar Speceri-, Färg- och Parfymhandlande m. fl. samt å Apoteken.

Annonsera i Idun!

MAGGI'S

Buljong-Tärningar äro bäst!

1 Tärning gifver ¼ - ⅓ liter finfin buljong.

Namnet MAGGI garanterar alltid en utmärkt kvalitet.

Maggi-Bolagets Nederlag, Stockholm, Norra Bantorget 22. A. T. 18629. R. T. 3091.

Maggi-Bolagets Nederlag, Stockholm, Norra Bantorget 22. A. T. 18629. R. T. 3091.

Kvinnliga Utbildningsskolan Villa Hult

emottager anmälningar till konserveringskursen som börjar den 1 aug. och pågår en månad samt till höstkursen som börjar den 15 sept. och pågår tre månader. Utförligt prosp. på begäran. Adr. Villa Hult, Kneippbadet. Tel. 758.

Husmoderskolan i Karlstad.

Den 16 augusti börjar konserveringskursen, pågår en vecka, omfattande inläggning af bär, frukt och grönsaker. Den 24 augusti taga öfriga kurser sin början. 1-årskursen omf. matlagning, bakning, konservering, linne- och kläd-sömnad, barnavård (teoretisk och praktisk m. m.) ½-årskursen omf. matlagning, bakning och sömnad m. m. 6 veckors kursen omf. matlagning och bakning. Helmackordering erhålles inom skolan. Tidsenliga lokaler. Värmeledning, elektriskt ljus, badrum. Prospekt på begäran. Tel. 812. Nancy Enwall.

Nya Hushållsskolan,

Västra Trädgårdsgatan 19, Stockholm,

hvilken år 1881 grundades af Fröken Hedda Cronius, fortsätter sin verksamhet i samma anda och efter samma plan som under alla föregående år. Skolan afser att meddela bildade flickor undervisning och öfning i enklare och finare matlagning, bakning, syltning och inläggning af grönsaker, fästykning samt öfriga inom ett hushåll förekommande göromål, för att sålunda sätta dem i stånd att på ett praktiskt sätt förestå egna eller andras hem. Äfven meddelas en kortare kurs i Födoämneslära och Hälsovårdslära. Skolan har varit besökt af två tusen åttahundra tjugutvå (2,822) elever. Hvarje kurs omfattar 4 eller 4 ½ månader. Elever mottagas äfven på kortare tid. Ny kurs börjar den 1 nästkommande augusti. Prospekt och vidare upplysningar meddelas af

Fröken Berta Erlandsson,

19 Västra Trädgårdsgatan, Stockholm.

Uppsala Enskilda Läroverk och Privatgymnasium.

Samskola med förber. klasser, 6-klassig realskola med direkt öfvergång till 3-årig latin- och reallgymnasium. Realskole- och studentexamen vid läroverket. Klass 7 och 8 med normalskolekompetens. Till gymnasiet 1sta ring öfvergång lämplig från flickskolornas klass 7 (med komplettering i ett par ämnen). Gossar och flickor, som afslutat realskoleexamen med godkända betyg, och - utom i matematik - flickor, som genomgått 8de klass, mottagas utan pröfning i ring 1.

Från hösten 1912 en ettårig seminarieklass med särskild uppgift att göra unga kvinnor skickliga att sköta, handleda och undervisa yngre barn i hem, kindergården och småskola.

Redogörelse och förteckning på lämpliga inackorderingsställen erhållas genom skolans vaktmästare. Rektor och föreståndarinna under sommaren bortresta, men postadress Uppsala.

Josef Liljeblad.

Carola Eneroth.

Välj, men välj det bästa!

Musikinstrument

af bästa svenska och utländska tillverkning, väl justerade. Stort och välsorterat lager af: Gitarrer, Mandoliner, Gitarmandoliner, Gitarlutor, Violiner, Violonceller, Citrar, Konsertiner, Ackordion, Klarinetter, Flöjter, Mässingsinstrument. Sextetter af bästa svenska och utländska tillverkning. Trummor, musik-, marsch- och bastrummor. Fodral, strängar o. h öfriga tillbehör till musikinstrument. Orglar och Pianon från de förnämsta fabriker inom landet. Vid köp pr extra kontant af orglar och pianon lämnas hög rabatt. Nyhet: Sextetter af förskl. bömsisk tillverkning, svensk modell, till 300 och 425 kr. pr sextett pr extra kontant. Ny, illustrerad prisurant gratis mot insändt 10-öres frim. till porto.

Ceylon-Téer.

Frälsningsarméns äkta rena Ceylon-Téer. Berömda förstklassiga kvaliteter. Finaste arom. Billiga priser i förhållande till till téernas höga kvalitet. Olika paketeringar till 5, 6 och 8 kr. pr kg.

Kakao.

Frälsningsarméns rena oblandade Kakao, af erkänd ypperlig beskaffenhet, fri från skadliga. Levereras i hektopaket eller i fint dekorerade burkar om 1 kg. Pris: pr hekto -45, pr kg. 4:40.

Dentol.

Frälsningsarméns antiseptiska och koncentrerade munvatten Dentol. Lofordande intyg af prof. vid Kungl. Karolinska institutet E. Almqvist. Pris: pr hel fl. 1:75, pr half fl. 1:-.

Dentol-Tandpasta.

Oumbärlig för fändernas verkliga vård. Pris pr tub 60 öre. Dessa oöfverträffade Dentol-preparat tillverkas under kontroll af handelskemisten fil. dr Carl Setterberg.

Armé-Skokräm.

Terpentinfri, förstklassig skokräm, fri från alla för lädret skadliga ämnen. Pris: pr burk -25, pr ask -50 o. -20.]

Armé-Tvål.

Öfverfett boro-lanolintvål. Fin och behaglig antiseptisk toalett-tvål. Synnerligen billig i förhållande till kvaliteten. Pris: pr stång 1:-, pr bit -25.

Ovfanstående varor kunna erhållas vid hvarje Frälsningsarmé-kår, hos många hrr specialhandlare eller direkt från parillagret.

Frälsningsarméns Handelsdepartement, Östermalmsg. 24 & 26, Sthlm 5. Telef.: Riks. 85 81. Allm. 6372.

MAZETTIS ÖGON-CACAO

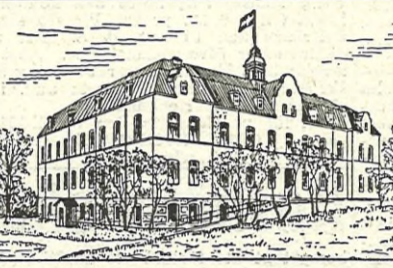
pr hektopaket 45 öre, delikat - kraftig - hälsosam.

Högsta näringsvärde! Lämnar ingen bottenstans!

MAZETTIS SPIS-CHOKOLADER

med eller utan mjölk särdeles fin och välsmakande.

Kristinehamns Praktiska Skola (Grundad 1878.)

Sveriges största, mest mångsidiga och erkänt bästa praktiska läroanstalt för män och kvinnor. Tio olika fackavdelningar. Förbereder till realskoleexamen m. m. Stor tidsvinst. Nya kurser börja 1 aug., 1 sept., 1 okt., 1 nov. och 9 jan. Över 7,000 elever bevilstat skolan. Nybyggd lokal med härligt läge. Årets prosp. sändes mot dubbelt porto. Riks. 115. Carl Pehrson.

Nobynäs Hushållsskola.

Kurs fr. 1 sept. till 15 dec. och fr. 20 jan. till 1 juni. Bildade flickor mottagas å Nobynäs Herrgård, härligt läge nära sjö och skog å småländska höglandet. Grundlig undervisning i hushåll, väfnad, handarbeten m. m. meddelas af skickliga, examinerade lärarinnor. Godt hem. Vål inredda rum och hushållslokaler. Förfrågningar och anmälningar ställas till föreståndarinnan Fru E. von Kothen, Nobynäs, Frinnaryd. Rikstelefon 5.

Andrea Eneroths Handarbetskola och seminarium,

Karduansmakaregatan 8 B, Stockholm. Anmälningar mottagas till ettåriga lärarinnekursen, högre kursens kläd-sömnadslinje samt till extra kurser uti linne-, kläd- och konst-sömnad på en termin. Prospekt skickas. Sommaradress: Arild, Skåne.

Göteborgs Nya Husmoderskola,

Södra Allégatan 2 A. Rikstel. 106 24. börjar sin tredje termin i början af septen.ber. Husmoderskurs på 1 termin. Undervisningen omfattar matlagning: enklare och finare, bakning, konservering efter modernaste metoder, dukning, servering m. m. linnesömnad: varje elev disponerar en maskin; hushållsbokföring och beräkning, hälsolära, födoämneslära och (valfritt) barnavård. Undervisningen bedrivs på alla områden praktiskt och med största hänsyn till hemmets krav. Nya, tidsenliga, hygieniska lokaler. Fackutbildade lärarekrafter. Prospekt på begäran. Adr. som ovan (under juli månad f. v. b.)

Elvira Friberg, f. d. lärarinna vid Fackskolan f. Husl. ekon. Uppsala. Hildegard Friberg, utexaminerad lärarinna från Facksk. f. Husl. ekon. Uppsala.

Det treåriga gymnasiet

vid Lunds fullst. lärov. för flickor börjar sitt femte läsår måndagen den 2 sept. 1912 kl. 12 midd. Dimissionsrätt. Inträdesfordringar: goda betyg från klass VII eller betyg öfver fullständig realskoleexamen. Anvisning på inackorderingsställen. Upplysningar meddelas av gymnasiet studierektor.

Fil. lic. Birger Sjövall, Läroverksadjunkt. M. Stenbocksgatan 10. 10-11 f. m. Telefon 651.

WELLWOVEN

Det modernaste och elegantaste i tyger af hög kvalitet representeras af märket "WELLWOVEN" Genom att specialiseras å ett fåtal märken står fabrikket öppnadt i fråga om såväl utförande, styrka, kvalitet som pris. Tillhandahålles af de flesta första klass klädesaffärer, samt engrosister inom landet i Cheviot, Foulé, Engelsk Serge, Croisé i de alltid tilltalande och klädsamma färgerna djupsvart, höglätt och modernt grått. Begär alltid fabrikket "Wellwoven" hvilket innebär en garanti å högsta kvalitet. En varas goda beskaffenhet ihågkommes långt efter sedan priset fallit i glömska.

Handelsinstitut, Göteborg. 300-400 elever årl. 15-20 akademiskt och praktiskt bild. lärare. Begär värt 40-sid. ill. program. Höstterm. börj. 16 aug; vårterm. 15 jan.

ÖRNÄMSTA SPRÅKINSTITUT BANKKURS

Mariebergsbord. Bord med skifva af porslin, helst i flera färger, önskas köpa. Svar med beskrifning jämte uppgift om skifvan är signerad samt om hel eller lagad torde sändas i bref märkt »Marieberg» till Nord. Annonsbyrå, Göteborg.

Med detta nummer följa Iduns Romanbilaga och Iduns Mode- och Handarbets-tidning.

ett försök skall visa Eder att baljnitarna hjälpa mot gissnande träbäljor. Pr ask å 100 st. 1 kr. Skrif genast till S. A. W. Sundelin, Göteborg.

Det stora

Sångar Tåget

DET STORA SÅNGARTÅG, som i förening med sångarfestens konsert i Stadion, beredde Hufvudstadens befolkning ett extranöje, där det ringlade sig från Slottsbacken öfver Norrbro och Gustaf Adolfs torg upp mot Östermalm, återgifves här i några

moment. Bild 1 framställer sångartågets väg öfver Gustaf Adolfs torg, bild 2 tåget inne i Stadion, bild 3 återger den fosterländska sången, bild 4 är en grupp hedersgäster, medlemmar af 1867 års pariskör, och bild 5 slutligen åskådliggör norrländsk idrott.

SÖNDAGENS STORA

GUNNAR WIDHOLM.

AFSKEDSFEST I STADION

Idun

Der stora sängarfästern

Originalteckning för Idun af Nils Kjellberg.

NILS
KJELLBERG